

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

309559

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

VOL. 6.

జెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ ఆగస్టు నెల 7 వ తేది గురువారము

NO. 107

సంపుటము. ౩

సిద్ధాంతి వామనం వత్సర శ్రావణ మాస శుద్ధ ఏకాదశి గా.

సంచిక ౧౦౭

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

అన్ని నొప్పులకు పరమౌషధము

వెల నొప్పుము
తల నొప్పులకు
వేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ వైకము మీకు
ఇయ్యబడును
వనమాలికలచే
చేయబడును
నువాసన గలది.

గుణ మధికము
పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోసముండదు.
ఒక సారి పరీక్షించి
చూడుడు.
చక్కని డబ్బీలో
వెల రా అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొరుకును.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

109, ప్రేరి రోడ్డు, పొట్టు, బొంబాయి

ఆత్మజ్ఞానా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.

విద్యామయ శక్తివంతమగు గురించిన శాస్త్రీయవర్ణన

గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు. బి. టి.

ఉన్నతైవా చక్కని గ్రంథము. వెల ౦.౮.౦.

మనోజగత్తు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కావ్యాలు

బొమ్మ కాకు. 212, మదరాసు

మలయుచందనము

(1251) పెంగోగమనకు కృతార్థము
యందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికి
తెలియదు. ఉత్తమము తమ. పితౄకా
హస్తము కలిపిచిక్కల జనితము. దుచ్చ
మైన మా వలయుచందనము ఎవరికి
తెలియదు. కచ్చ అను మాడు విధము.
పెంగోగమనకు మాను భూమిలగు మాడు. డబ్బీ 1-3 2.0.0
గంధకరపార్శ్వ, మదరాసు.

దేశభక్తులగు భారతీయుల విధి

ఏ విధముగ దేశసేవయందు జీవితమునం దెవరు నిమగ్నులైనయైన ఆ ప్రత్యేకవిషయము నందు సర్వభక్తులను వారు వినియోగించి దాని సభివృద్ధి నొందింపవలెను. అందులకు వారికి

ఉత్సాహము, చురుకుదనము, ధీశక్తి

యుండవలెను. జాగరూకత యత్యవసరము. అనగా శరీరమానసికారోగ్యములు సమగ్రముగ నుండవలెను. అందులకు మీరు చేయవలసినది

అశ్వసుసేవనము

అశ్వసుసేవనము షీజించిన సరములశక్తి సమగ్రమగును.

అధిక శ్రమలవలన నంతరించిన ఉత్సాహమునకు పునర్వికాశము కలుగును. సర్వ శక్తులును సమగ్రమగును. వెల పరమసులభము. ఒక సిసా 1-9-0.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd.,

908

Manicktall Main Road, Calcutta.

Local Agents

P. Rangiah Chetty & Sons, Madras.

Indian Industrial Co.,

M. R. Chandra & Co, Madras. Madras Swadeshi Stores,

సర్వవృద్ధి విషసంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు)

588

చికిత్సాత్మక మందుగా నంతోమమతో పోవుదురు.

గుణములేదని రుజువుచేయువారలకు రూ 100 ఇవ్వం.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునం దుండ
కులిన ముఖ్యమధము. ఆంధ్ర
ముగాని, జేయతైయ్యలతో జాగ
క్షగాంచబడియున్నది. ఎన్ని విషము
అంశినను మందు గుణముమూడు,
తేజనకు మాత్రమే కాక ఎలక,
కుక్క, పాము, బట్టి మొదలగు
విషజంతువుల కాటులకు నువరూ
గించును. వెల పాకెట్ 1-3 0.8-0
పోస్టల్ 0.8-0. 1 డజన్ పాకెట్లు
వెల రూ 5-0-0. పోస్టల్ నేలు.

విశేషాది 2 ప్యాకెట్లు తిప్పించుకొనువారికి పోస్టల్ ఇవ్వం.

కర్తకులకు 100కి 25 మాపాయము కమిషన్ నియ్యబడును.

చిరునామా:— ధనలక్ష్మి 30 పెన్సి,

10 పెంగోగమనకు వీధి, పాకెట్లతో పోస్టు, మదరాసు.

అద్భుత నివారిణి.

ప్రొఫెసర్ జేమ్సుగారి

ఎలెక్ట్రో ట్రానిక్ వెర్బు

ఇదిబలహీనుల
కును నీరసుల
కును నందు.
నిద్ర తేకుండు
ట, జ్వరము
తగ్గుచుండు,
మెదడు నెచ్చు
గా నందుట.

వనియందెంతమాత్ర మిచ్చుతేకుండుట, నిస్సక్తు, బలహీను
అయాసము, కుష్టనష్టముపోగట్టును. విద్యాధులకు, ఉపాధ్య
యులకు గునుస్తలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మొద
లగు వారికి ప్రశస్తమైనమందు; బలమును గలిగించును. అశేక
తే మంది ఇందులన బాగుపడినవారు. నిపుకూడ తేలిదినతే
ఒక డబ్బీని కొని దానిమాస్తరు ఒకమాస్తరు పరీక్షింపుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-3 రూ. 1-4-0

40 ,, ,, ,, 2-0-0

సకలము! వరి మ శ ద్ర వ్య ము ల రా జా సకలము!!

ఆటో దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి ఆటోర్బు
వాసనయును కలదు. ఆటోకహార్ సారాయి మొదలగువాటి
యొక్క సంబంధము జాత్రుగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని నా
క్కాయి వైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నంకన
నను మధ్యలోనుంటే యెంత నుఖమయిన వాసనను అను
భవించ వచ్చునో అంత అనుభవింతురు. ఇతర వాసనలు యే
తేనియుండినా యీ ఆటోదిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాతా
వ్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి ప్రాసీ సంపుడు.

వెల 1/2 డ్రాము బుడ్డి 1-3 రూ. 0.8-0

,, 1 డ్రాము బుడ్డి 1-3 ,, 0.12-0

,, 1/2 అవున్సుబుడ్డి 1-3 ,, 2.0-0

ఆంధ్రోయిండియన్ డ్రగ్ అండు షెమికల్ కంపెనీ.

నెం 155, బామ్మమసీదు వీధి, బొంబాయి.

హిందూదేశ రాజ్యాంగ సంస్కరణములు

భారత ప్రభుత్వమువారు ఇండియామంత్రి కంపెన గం-వ నివేదిక

చాంపరాను, కెయిరా తగాదాలు

సర్ శంకరనాయుడుగారి భిన్నాభిప్రాయ ప్రకటనము

హిందూదేశమంత్రి, రైలు ఆనరబిల్ ఎడ్వైను మాంటేగు గారికి:
సిల్వా, నాను 5, 1919.

అయ్యో,

మానవోద్యోగి గర్ శంకరన్నాయుడు గారంపిన భిన్నాభిప్రాయ ప్రకటనమును జూచి 1919 మార్చి 6-వ తేదీన మేము పిన నివేదిక నందలి 127-వ పేరాను గూర్చి మీ రడిగిన అంశములకు సమాధానముగా దీని సంప్రదించుచున్నాము. సంస్కరణములన్నిటిని మాకుగల అభిప్రాయములను సాధ్యమైనంత త్వరలో మీకు తెలుపవలసి యందుటచేత మేము ప్రభుత్వ మానవోద్యోగి భిన్నాభిప్రాయములను బాగుగ పరిశోధింపలేకపోతిమి. ఆచార్య మేమా భిన్నాభిప్రాయములను జదివెడిమి. మానవోద్యోగి గర్ అభిప్రాయ భేదవాక్యములను చాంపరాను కెయిరా కేసులనుగూర్చి తెలియబరచిన అంశములకంటె పెక్కువల యభ్యర్థముగల అంశములను మేము ప్రభుత్వము బరచుచున్నామని చెప్పులము. ఆరెండు కేసులనుగూర్చి రెండు నోటులను మీ విచారణార్థ మిందుతో బంపుచున్నాము.

2. ఆరెండు నోటులలో మేము తెలుపబరచిన అంశముల సంగీతంపక మానవోద్యోగి వాటిని విమర్శించుచు మరియొక భిన్నాభిప్రాయ ప్రకటనను సంప్రదించుచున్నాడు. చాంపరానునందలి రైలుల యిబ్బందులు చాలకాలమువాటిని గావున వాని తొలగించుననిమిత్తము సెటిల్మెంటువారి విచారణ పూర్తియగువరకు కేసునుండి నవసరములేదననది మానవోద్యోగి విమర్శననందలి ముఖ్యంశము. మాకాయుక్తము నరీపడకుండుటకున స్థానిక ప్రభుత్వమువారివద్దనుండి మేము మరియొక నివేదికను తెప్పించవలసివచ్చినది వాని నియంత్రుల నుండి ఆనుబంధముగ బంపుచున్నాము. బీహారు నీలియందు కర్మసాయములలో చాలతిక్కువనునదియు, అచటి నవసరముల స్వాములకు పరిష్కరించుటకు అచిక్కుల నన్నిటిని జాగ్రత్తగా నాలొకింప వలయుననియు మాకు బాగుగ కృత్యమైనది. సెటిల్మెంటువారు తగిన పరిశోధనములను గావించి వాటినిన్నిటిని నులభ గ్రామ్యముగ పుస్తకములలో వ్రాసి పెట్టుటకుననే కలవాకారణములగు చిక్కులన్నిటిని బాగుగ గ్రహించి వాటిని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము వారు బాగుగ పరిష్కరింప గలిగినట్లు కేసుయు సంక్షేపము లేదు. అన్ని దినమునందీయు నన్ని కష్టముల పాలయి అంత పట్టుదలతో సెటిల్మెంటు ఉద్యోగియును కరిశోధనచేసి అన్నిటిని క్రోడీకరించి యుండవచ్చు చాంపరాను విచారణ సంఘమువారి విచారణ అంతిమముగ ముగియబడును. మానవోద్యోగి "టింకాలియా" వద్దలిగినూర్చి కొంతవరకు చచ్చింది యున్నాడు. గంధిగారు చాంపరానున కేసుకుట నుండుగనే బీహారు ప్రభుత్వమువారు రప్పించియులరు ఆనవసరపు "నెయ్య" (నమ్మ)ను తొలగించిరి. చాంపరాను రైలులు యజమానుల వలన నిక సెన్సిటెవ్ బాధ లభించుచున్నారను మాట వాస్తవము; కాని సాధారణ చాలస్వల్పములనియు హిందూదేశ గ్రామసీమ లన్నిటి యందున్నవనియు మానిక్వితాభిప్రాయము. గ్రామస్థులందఱును సమిష్టియై నుభయోగించుకొను భూములను గూర్చి గర్ శంకరన్నాయుడుగారు తప్ప అభిప్రాయము నొందిరి. సమిష్టియై గ్రామస్థులందఱు బుభయోగించుకొనినట్టి భూములు చాంపరాను నుండలములో లేనేలేవనియు, ఇదివర కెప్పుడును లేకపోవచ్చుననియు స్థానిక ప్రభుత్వము వారు తెలియబరచు చున్నాడు.

3. కెయిరా తగాదా విషయమున మానవోద్యోగి చేసిన విమర్శనగూడ మేముంగీకరింప జాలము. చాలనికాల ప్రవేశముం తరువాత పంటలు పోవునపుడందటికిని దయామరిని సగుముగ భూమి నిస్తులు తగ్గించవలయును. ఎప్పుడైన నట్టి కల పేర్పడినప్పుడుతప్ప తక్కిన సమయములం చెల్లవచ్చుదును రెవిన్యూ వత్సలను చెల్లింపక తీరదు. ఇదిచాలకాలము నుండియు బాగుగ నెలకొనిన సూత్రము. మానవోద్యోగి పిమ్మ

మములను ఈ సూత్ర మిం చుక యు చెడలేదు. మేము మార్చి 6-వ తేదీ సంపిన నివేదికలో శంకరన్నాయుడు గారు వ్రాసిన అభిప్రాయభేదవాక్యములలో తెలిపిన వృత్తాంతమంతయు తప్పవలదేకనున్నదని సభాసహితముగ నాలొకించి బొంబాయి గవర్నరు గారికలెఖనంపి దాని నియంత్రుల శాల్కరణముబంధముగా బంపుచున్నాము. వారి సవరణల తాత్పర్యమును తంత్రీవార్తాములమున మీకు తెలుప వలసివచ్చినది. భేదాభిప్రాయభేదముల మెట్టి వ్యాప్తి నొందినదో అట్లనే ఇదిగూడ ప్రకటింపవలసివచ్చినది నాకు చుచ్చుకొనిరి.

4. మానవోద్యోగిలో వివాదాస్పదమగు చర్చకు మెండుట మాకెంత మాత్రము నిష్ప్రయములేదు. అయినను వాని యున్నతోద్యోగ వదలిని జూచి ప్రజలు వారు చెప్పే తప్పు సంకతులన్నియు నిజమని తలంచెనను గావున నట్లు తలంపకుండ ఆ తప్పిదములను తెలియబరచి ఆనవసరపు అభిప్రాయములకు తొలగించు నిమిత్తము మేముకడమున వ్రాసినది తీసివదిగాదు. వారి భేదాభిప్రాయ ప్రకటన మొకమారును వ్యాపించెనో అందులకు మేమున్న ఈ ప్రక్రియ ప్రకటనగూడ సంత మారును వ్యాపింపవలయునని మా యుద్దేశము.

ఇట్లు, మీ విధేయులు,
మెయ్యుఫర్డు.
సి. సి. మన్రో.
సి. శంకరన్నాయుడు.
డబ్లియు. హెచ్. విన్సెంటు.
ఆర్. ఎ. మాంటు.
హెచ్. ఎఫ్. హెల్లావార్డు.
* * * * *

భేదాభిప్రాయ ప్రకటనము

నీలియందు కర్మసాయములలో చాలతిక్కువనునది తెలిసినను సెటిల్మెంటువారి వనియంతయు ముగియువర కీ విషయమున కాశక్తియులగు నివారణో పాయముల నొనరించుటకు రామ శక్తులని స్థానిక ప్రభుత్వము వారు తెలిపిన ఈ నివేదిక నుండున్నది. మొదటిరెండు అనుబంధములను గూడనే నివేదిక క్రింద జేర్చితిమి. సెటిల్మెంటు ఉద్యోగి యులు సం గ్రహించిన సమాచారమును బట్టియే విచారణ సంఘమువారు తమ పరిశోధనము నింతత్వరలో పూర్తిచేసికావున ప్రభుత్వమువారు మెంటు తగిన ప్రయత్నముల నొనరింపలేదని నిందమోపుటకు వీలులేదనియు, జేరియ సభవారి ప్రయత్నము వలనగాని గంధిగారి ప్రవేశమువలనగాని ఈపనుకృతి పరిష్కరింపబడినది తలంచగూడదని యుగూడ నుచు తెలుపబడినది. తమయిబ్బందులకు తొలగింపవలయునని ప్రజలుస్వాములకుగ కోరుచున్నప్పుడును, వానినిమెంటు నే తొలగింపకుండుటకుల ఆల్లరులు గలుగుచున్న వని తెలియుచున్నపుడును సెటిల్మెంటు పరిశోధన పూర్తియైన పిమ్మట నాయుబ్బందులను విచారించెదమని ఏదేండ్లవర కురకుండుట తృప్తికరముగ నుండలేదు. తప్పుకు సరిపెట్టుకొనుటకు దాని సొకమనదిగ జెప్పుకొనిన చెప్పుకొనవచ్చును గాని స్వాములకు కారణముగ చెప్పుటకు మాత్రము వీలులేదు. ఇంక నీ విషయము నింతటితో విడచి సెటిల్మెంటు పూర్తియగుట ఆకళ్యేకమునముట ఎంతవరకు సరైనదో కొంచెము చర్చించెదను.

"టింకాలియా" నీలి యందు కర్మసాయ విషయమున చేయబడు ఫిర్యాదులలో నొకటి కూలికి సంబంధించినది. యజమాని కర్మసాయ దారునకిచ్చు కూలి ఎప్పుడు నొకేవిధముగ నిజుడగ నుండును. అకూలి ఎన్నిసంవత్సరముల నుండియో నట్లునేయున్నది. అది యొకప్పుడు చాల స్వాముమోడగ నుండవచ్చునుగాని ఇప్పుడు ధరల తి విక రీ త ము గ తెలిసిపోవుటవలన చాల తక్కువగనున్నది. ఇది చాల యశం

మట్టిక కారణమయ్యెను. కూలులు పెరుగునపుడెల్ల అల్లరులు "వాచ్చెను. ఎంతయో అల్లరులు ఆందోళనమును జరిగినగాని కూలులు "వాచ్చెనుట కకళాకా మియునడలేదు. కూలి నిర్ణయమును గూర్చి ఉభయముల నొక యుద్దంబడికకు రావలయునని విచారణ సంఘమువారు తెలిపిరి. ఆ నిర్ణయము వాటికాము సరణముగ నుండవలయుననిరి. ఈ యంశమును నిర్ణయించుటలో సెటిల్మెంటువారి కెట్టి సంబంధము లేదు.

రెండవ కూలి భూమి పరిమితినిబట్టి బడినది కాని ఏభూమినుండి ఎంత విలువగల వంటకమునను దానినిబట్టి కాదు. మరియు నీలియందును పండింపవలయు భూములను నీలియందు తొలగింపజమారు తెచ్చుకొను చుండిరి. చెడు భూమిలో పండించుదాని కైనను మంచి భూమిలో పండించు దానికైనను ఒకేవిధమున సామ్యమునుబలన నాయజమాని మంచి ప్రకృతమైన భూమి నెచ్చుకొను చుండెను. ఈ వద్దలి చాల అవభూములను తెలిపి ఏ భూమిలో నే మంటును పండిం ప వల యు నది యు కృత సాము దారుడే నిర్ణయించు కొనవలయునని సంఘమువారినిరి. ఈ యంశమును పరిష్కరించుటకు సెటిల్మెంటు విచారణతో నీ మియు సంబంధములేదు.

మరియొక పెద్దఫిర్యాదు. యజమాన కొక ముగి కూలిని నిర్ణయించుట. అట్లు నిర్ణయించుటకుల సాక్ష్యకర్త ఉద్యోగి యులు నీలి కృత సాములును పరిశోధించుటయు, ఆపరిశోధించునపుడు తమకు కోపముగ నుండువారిని హింసించుచుండుటయు సంభవించెను. కర్మసాయ దారునకు ఎక్కువపండివలయునను కుత్సానలము లేవందెను. ఈ వద్దలి చాల అసంవర్ధముగనున్నదని యొచి విచారణసంఘమువారు కూలి పంటకరిమితినిబట్టి నిర్ణయించవలయును గాని భూమి పరిమితినిబట్టి కాదని నిర్ణయించిరి. సెటిల్మెంటువారి వనిమైని నిర్ణయమున కాధారపడవలసిన అవసరములేదు.

మరియొక ఫిర్యాదు. నీలియందును పండింపవలయునని కర్మసాయ దారులు నిర్బంధించ బడుచుండిరి. 50 ఏకర్ల నుండి యు నచ్చుచున్న ఈవద్దలితో రైలులు కనుకొనియున్నారని యు, దాని పెక్కుకు తొలగించినను వారలి సుకొడ భరితులయ్యెదరనియు విచారణ సంఘము వారు గ్రహించిరి. అందుచేత ఇష్టమున్నచో రైలు నీలియందును పండించుటకు "కంట్రాక్టు" చేసికొనవచ్చుననియు లేవన్న మానివేతునచ్చుననియు, వాని కీవిషయముబట్టి నిర్బంధము నుండగూడదనియు విచారణ సంఘమువారు నిర్ణయించిరి. ఈ నిర్ణయము చేయు అధికారము నిజముగ సెటిల్మెంటు అధికారికి కాదు. ఆ యధికారము ప్రభుత్వము వారిది.

ఇంకొక ఫిర్యాదు. "సెట్ట" వద్దలిని తప్ప వేర వద్దలిని నీలియందును పండింపరాదు 1910 వ సంవత్సరములో బీహారుప్రాంతముల సంఘము వారు నిర్ణయించిరి. 1918 వ సంవత్సరములో గలిగిన అల్లరులను జూచి గవర్నరుమొటువారు ప్రవేశము గలిగించుకొనిన పిమ్మట వాట్లు తీర్మానించిరి. అయిన నా తీర్మానము నిండుక ము కరిగింపకయే వా రా వెనుక ప్రకర్తించినాగిరి.

నీలియందు కర్మసాయమును విడచి పెట్టుకొను నిమిత్తము ఎక్కువ కిస్తులను చెల్లించుకొనుట కంగీకరించి రైలులు "కరభాషీ" ఒడంబడికను జేసికొనుచుండెననారు. ఆ యుద్దంబడికలు స్వాముమైచి కాదని రైలుల యుద్దేశ్యము. స్వాముమైచి నవి యెనను కాకపోయినను ఈ కతి సమస్త సభయులు పెట్టినో పరిష్కరించుకొనవలయునని విచారణ సంఘము వారు తెలిపిరి. గంధిగారికిని ప్లాంట్లు లుటకు నా విషయమున సమాధానము కుదిరెను. సంఘము వారాసమాధానమున కంగీకరించిరి. ఈ విషయములో విచారణ సంఘమువారు సెటిల్మెంటువారి పరిశోధనకు కొంతవరకు పయోగించుకొనిరి. సమాధానము సంగీకరించుటలో వారు సెటిల్మెంటువారి తీర్మానముల సంగీకరించి యుండవచ్చును.

ఇంకొక ఫిర్యాదు "తవాను" చెల్లుబాడికి సంబంధించినది. నీలియందు వంటనుపండింప నవసరములేవంద సొక్కు మారుగ స్వాతంత్ర్యమును కొనుగొను నిమిత్తము కర్మసాయ దారులు మొత్తముగ సొక్కువారి నింతవరకు నియమించెడి వారు. ఇది స్వాములు కాదని విచారణ సంఘమువారు తీర్మానించిరి. కొంత కాలమువరకు కవులిచ్చిన గ్రామములందావద్దలి ఎంతమాత్రమును పనికిరాదనిరి. అట్టి గ్రామములందలి రైలుల కా"తవాను" ధనము వరల ఇచ్చివేయ బడవలయుననిరి. కావ్య తత్వకవులను తీసికొనిన గ్రామముల సంఖ్యకు తగ్గించిరి. ఈ సమస్యను సెటిల్మెంటు విచారణకు సెట్టి సంబంధములేదు.

శ్రావణమున గురువారము కొన్ని అధికారపు కట్టు బడులు గూడ వసూలు చేయబడుచున్నదనది మరలొక ఫిర్యాదు. రైతు లీ విషయమున ఒక్క వ్యాజ్యమునైన తేలిక పోయినను ఈ కథల నిందార్పమును సంఘమువారు తెలియ బరచిరి. తెంగాలు టెనెన్సీ ఆర్డు 15-వ సెక్షనుబట్టి ఇట్టి ఆర్డు ముఖ్యముగా తగిన యే రాష్ట్రము చేయబడినది. దీని నివారించుటకు కొన్ని ఉపాయములను గూర్చింది ఈ క్రింది యేర్పాటునుగూడ చేయవలసివచ్చినదిచే రణ సంఘమువారిని. యజమాని అవసరమును కనుగొనుటకు వియ్యము కలక్షరము విచారణచేసి వారిని క్షమించుటకు. సెటిల్మెంటు పనులలో దీనికి నిమిత్తములేదు.

ఇంక ఇట్టి ఇబ్బందులే ఎన్నియో విచారణ సంఘము వారి నిరేదిక యందున్నవి. భూముల మారకమును సామ్య పుచ్చుకొనుట, చచ్చిన శువుల చర్మము లన్నియు యజమానుల కియ్యబడుట, కిరణమున వర్తకమును గుర్తించుట, చెట్లపైన శ్రావణస్వస్థ్యములనుగూర్చి, బాకీ తగిన కూలి నీయకుండుట, బండ్లను సరిఫాచేయ గోరుట ఈమొదలగు వాటిని కరివ్చు రించుటకు సెటిల్మెంటు పరిశోధన మావశ్యకము కాదని వా యుద్దేశ్యము.

“శరభాపీ” ఒడంబడికల విషయమునగాక మరి యొక్క విషయమున మార్కెట్ విచారణసంఘము వారు సెటిల్మెంటు వారి సహాయమును వినియోగించు కొనిరి. అది సమిష్టి భూములపాత్రను గూర్చి. సే సెటిగింక వరకు రెండు అంశములలోతప్ప మరేయే అంశమునందును విచారణసంఘము వారు సెటిల్మెంటువారి సహాయము నుపయోగించు కొనలేదు. ఈ సమిష్టిభూముల సమస్యచాల చుట్టమైన దగుటవలనదాని నిండుక వివరముగ తెలిపెదను. సమిష్టిభూముల తగయిదా ఒక్క చాంపరానులో నిజీ కాదు. ఇందునుగూర్చి హిందూశేఖ మంటును దొరకమువారికిని, జమిందారులకును, భూకా మందులకును, రైతులకును వ్యాజ్యము లలినికీరముగా జరు గుచున్నవి. ఈ భూమిని జమిందారులదిగనో, సర్కారువారి దిగనో సెటిల్మెంటు ఉద్యోగియును నిర్ణయించుట కలననే ఇట్టి తగయిదాను వచ్చుచున్నవి. అందువలన ఈచిట్టను కరివ్చుంటును దొరకమువారు సెటిల్మెంటు ఉద్యోగియుల నిరేదికకు నేదియందుటను జూచి వేగముగ దాని కరివ్చురింపవలసినదని రైతులు కోరిరి. ఆలోచనచే అట్లుకోరుట ఆశ్చర్యకరముకాదు. ఆభూములనుగూర్చి జమిం దారులును, భూకామందులును మరల తగవులాడి అనేక కల హములు జరించును. చాంపరానులో నేవియో చిన్న ప్రతికే కలులు తప్ప ఈ సమిష్టి భూములన్నియు యజమానులని గనే క్యవహరింపబడుచున్నవి. అట్లు క్యవహరింపబడుటవలన సమిష్టి వై గ్రామిణులందఱు వాభూములను, కుటుంబము మేపు కొనుట మొదలు గాగల పనుల వివరముగించుకొనవలంద నయ్యె ను. వారిలో వారికి జగదముల వచ్చుపుడు యజమానుల రయినులను నణగ దొగివ్చుటకుగూడ దానివలన అవకాశ ము గలుగుచున్నది. కొన్ని స్థలముల నట్లు గ్రామసమిష్టి యువ యోగార్థము విడువబడినవలయు నని విచారణసంఘము వారు గూర్చించినను ఈ అంశము రైతుల కెంత ప్రాముఖ్యమైనదో గం ధిగాదు. గ్రామింపజాలకపోయినది వాయుద్దేశ్యము. సంఘము వారును స్థానిక ప్రభుత్వమువారును సెటిల్మెంటువారి విధిజనము గంగీకరించినట్లున్నది. ఈ సమస్యను సెటిల్మెంటు అధికారుల కు విడచుటకు బడులు తక్కిన ప్రదేశములలోనైన ప్రభుత్వ మువారు సంబంధము గలిగించుకొని తగినరీతిని కానించి యుం డవలయునని వారు తోచుచున్నది. సామాన్యమగు అంశముల లో నైన కోర్టుల సహాయమున శ్రావణము బొందుటకు చాం పరాను రైతులకు వీలులేకున్నది. ఈసంగతి నింకొక చోట చాగుగ వివరించి యుంటిని.

వైసంగతులను విచారింది నేను నానహోద్యోగుల లో నేకీధివింపజాలకుంటిని. వాడు స్థానిక ప్రభుత్వమువారు విచారణ సంఘము నేర్పరచుచు నేనైన తీర్మానములో తెలియ బరచిన అభిప్రాయములలో నేకీధివింపచున్నట్లున్నది. సంగతి సందర్భము లిట్లుండ గవర్న మెంటువారు గోల్లేగారి నిరేదికను ప్రయోగింపకుండుట దానిలో తెలుపబడిన రయితుల యిబ్బందులను అందులకు ప్రతిక్రియలును బహిరంగము జరుగు ట తమ కిష్టము లేనందువలననే యని రైతులును వారివక్తయు వారును సమ్మతుటకు వీలున్న దనుమాట నెరకు నిరాకరింప జాలరు. రెండు మూడు రిప్ప ఈ యిబ్బందులన్నియు చాల కాలమునండి యున్నవి. అవన్నియు గావచ్చు వాటిలో సెటిల్మెంటున గోల్లేగారు క్షమ నిరేదిక లో తెలియ

బరచిరి. వాటిలో కొన్ని అశ్రావణము లని ఎద్యోకేటు జనరలుగారు చెప్పిరి. నీలిమందుధరముమార్మింతుక వాచ్చిం పక తక్కిన అంశములను విచారింపమని దొరకమువారు నిరా కరించిరి. ఏల? సెటిల్మెంటు ఉద్యోగియులకుని పూర్తికాలల యునని కాదు. రైతుల కేమార్గి మావకారము చేసిన యజ మానులకు చాలవచ్చును గలుగును. ఇందులకు నిదర్శనముగ 1910-వ జూను 4-వ తేదీవాటి ఇండియా ప్రభుత్వమువారి లేఖను జూడుదు. ఈ యాలస్యమునకు రాష్ట్రీయప్రభుత్వము వారి కాచంకీకాల్చమైన యున్నదని నే నంగీకరింపజాలను.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము వారికిని జరిగిన ఉత్తర ప్రభుత్వములను జూచినను గూడ ఈసంగతి విడితము కాదు. స్థానిక ప్రభుత్వ మువారి కి విచారణ యెంతమాత్రము నిష్పము లేకుండవలయు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి బలవంతముననే వారందుల కంగీ కరించినదియు నీ నిరేదికమే తెలుపగలదు.

ఇంక తక్కిన విషయములలో నానిరేదిక వాభేదాభి ప్రాయ ప్రభుత్వమునకు మించి నేను చెప్పినఅంశము లన్నిటిని జలకరచుచున్నది.

కయరాకేసుమీద వ్యాసిన నోటు ప్రభుత్వోద్యోగులు రైతులకట్టి సహాయమును చేయలేదని తెలుపుచున్నది. రెవి న్యూ నిబంధనలవలన తమ కట్టి అవకాశము లేదనివారు తెలి పిరి. క్యక్తి విషయములందు విచారణ చేయుట కవకాశము లేదనియు కంట తేట న్నున రైతు పన్ను చెల్లిం పక వీలు లేదనియు నది తెలియజే యు చున్నది. ఒకానొక ప్రదేశమునకట్టిని వచ్చును సంభవించినను జీవితమునకైన చాలని క్యవహారముదాయని పంటపై పన్ను వసూలుచేయ వచ్చునని అది యంగీకరించుచున్నది. వేకాన నముల ననుసరించి ఏరయితునకును వచ్చుటకు తగ్గించుటకు గాని వచ్చు పరిహారము నిచ్చుటకు గాని వీలులేదని అందున్నది. రెవినును నొసగిన నది అధికారుల దయ్యాచాక్షిణ్యమువలననే యని అంగీకరింపబడెను. పంట యెట్లున్నదియు విచారింపరల సినదని రైతులు గవర్న మెంటు అధికారులపై ఇరకలాలు వారిని గోరకూడదని అది తెలుపుచున్నది. ఈ పన్నులు కాశ్యత నిర్ణయకర్తలైన ను సరించి యే నియమింప బడిన వరియు ప్రస్తుత విధానము ననుసరించి పంటలు పండినను యెండినను రైతులు నిర్దిష్ట పన్నులను కొన్ని యేండ్లవరకు చెల్లింపవలసియున్నారనియు ఇందులకు వారం గీకరించినదియు నానహోద్యోగులు తెలుపుచున్నాడు. బలసం తియు కలననే వారందుల కంగీకరించినది మాత్రము వారుచెప్ప మరచినారు. ఇవ టంగీకార మనునదియే లేదు. తన పూర్వ యను తానును చెట్టుబడినసెటిల్ చెయటమార్చి తరకరములకుండి యు భూమి ననుభవించుచున్న రైతు రెవిన్యూ అధికారు లెంత పన్ను విధించినను చెల్లింపవల యును. ఆ యుత్తరపు శ్రావణమై నది కాదని వాదించుట కాలేదు శ్రావణస్థానమునకు బోజాలకు. భూమిపై విధింపబడినపన్ను చాల అధికముగనుండుట కలన తనకు జీవించుటకైన వీలుకావచ్చునని చెప్పుకొనుటకైన శ్రావణస్థానమున కతడుపోజాలకు. తన కవ్వపురీమైన తనకు దక్కదని చెప్పుకొనజాలకు. పన్ను చెల్లింపవచ్చు నతడు భూమి సధికారుల కిచ్చివేసి తన భవవ్యయ ప్రయాసముల కుతకృతి యైన లేక నుండవలయును. సాంఘికస్థితిగలుగు విశేషముల కేగుట కాటంకము గలిగించును. వేరొకభూమి ఉన్న బ్రతు కుదమన్న భూమిప్రభుత్వమువారి సాత్తు, స్థితిగతులిట్లుండునపు డతడు పంటపండునపుడు గాని ఎందునపుడు గాని పన్ను చెల్లిం చుటకు పూచీపడెనని చెప్పట నిష్ప్రయోజనము. అయినను చాల మంది రైతులు ఫిరీవీవులకు బోవుచున్నాడు. దుర్భర నియమముల నంగీకరించియైన బ్రతుకు తెరువు జూచుకొనుటకు వారు విశేషములేగుచున్నాడు. రైతు ఇంత చెడిపోవుట కి పద్ధతియే కారణము. కయరా చెడిపోవుటకు గూర్చి నేను చెప్పినమాటలను, దానికి తగిన సహాయము చేయుటావశ్యక మను మాటను యెవ్వరును నిరాకరింప జాలరు. మంచిమార్గద గల సాత్తులవలన ప్రభుత్వముగ నీయంశములు ఋజువు పడగలవు. పన్నులు వసూలుచేయబడినంత మాత్రమున రైతు లాపన్నును చెల్లింపగలరని చెప్పటకు వీలులేదు. పన్ను కెంత కఠినముగ వసూలు చేయబడుచున్నదియు తెలిసికొనుటకు కయరాస్థితి నిదర్శనముగా నున్నది.

ఈ పరిస్థితులలో విద్యాధికుల ప్రతినిధులు కయరా యందలి అశాధులగు రైతులకొకట సామకడిరని అంగీకృత మయ్యెను. రెవిన్యూకర్తల నిబంధనల ప్రకారముట్టి అందోశన ము జరుపుటకు వీలు లేదను నెడల ఆపద్ధతిని పూర్తిగ మార్చు

టావశ్యకమని తెలిసికొనవలయును. ఈ విషయములో వారి యాందోళనము నఫల మొందలేదనుట నిజముగాని రాజకీయ సంస్కరణము లత్యావశ్యకమని దీక్షవలన ఋజువగుచున్నది.

1,2 అనుబంధములకు ప్రభుత్వ కర్తలుగ వై విమర్శనల ను నేను చేయవలసివచ్చినది. ఆ పిమ్మట 3,4 అనుబంధముల వచ్చినవి. చాం ప రా ను అల్ల రు ల ను గూర్చి స్థానిక ప్రభుత్వము వారిం పి న నో టు వి ష య ము న నేను అధికముగ చెప్పవలసరములేదు. దానియందలి (ఎ), (బి), (డి), (ప్రక్కలు శ్రావణసంబంధము లేనవి. నేనిదివరలో చెప్పినట్లు ఎద్యోకేటు జనరలుగారు వాటిని గురించి తమ యభి ప్రాయమును తెలిపిరి; సెటిల్మెంటు ఉద్యోగి నిర్ణయించు న మవ్యలివికావు; విచారణ సంఘమువారి తీర్మానములను, నూ చవలను జూచు నెడల నవి సెటిల్మెంటు యుద్యోగి క్రోడీక రించిన సమాచారముపై నాధారపడి యుండలేదని నిరేదిక నొ కమారు చదివినవారికి తెలియగలదు. (సి) విషయములో మాత్రము నేను చెప్పినట్లు విచారణ సంఘము వారికి సెటిల్మెంటు వారు కొద్దీకరించిన విషయములు కొంత వర కుతయోగపడినవి. ఆనోటులో తక్కిన అంశముల నావా దన పై నెట్లాధారపడియున్ననో తెలియకున్నాను.

ఇంక బొంబాయి ప్రభుత్వమువారిలేఖ నాయుండిం తయో మర్యాదతో వ్రాయబడినను చాల తప్పిదముగ నున్నది. ఒక్క అంశమును గూర్చి నిజట నుదహరించిన జాబున్ను 4-వ పేరాగాపులో నిట్లున్నది. “ఒకానొక రైతు పంటపో యిన నాపంటకు పన్ను నడుగుకూడదను వాదనపై కంకరు నాయుగారి అనవగాహన మంతయు నాధారపడియున్నది.” అట్లు నే నేమియు తెప్పలేదు. నేను చెప్పినది దానికి సమముగ క్యలిరేకముగ నున్నది. నామాట లిది. “క్యత్తులకు సంబం ధించు కవ్వములను కరిగింపకుండుట రెవిన్యూ నిబంధన ముల లక్షణము. అనగా తనసాగులోనున్న పంట చెడిపో వునపుడు క్యక్తిపన్ను కట్టకుండకొప్పించు కొనజాలరు. కాని ఒకప్రతికే కుంటును పంటబోవునపుడు అతడితరులతో కాటు కొంత సహాయము నొందవచ్చును. లేఖలంతయు నీ కవ్వ అభిప్రాయము ననుసరించియే వ్యాజ్యపడినది. అందుచేత నింక నెంతమాత్రమును విచారింపరగదని వా అభిప్రాయము. జూను 5, 1919 సి. శంకరన్నాయరు.

శ్రీ మైలవరం బాలభారతి సమాజమువారు బెజవాడలో ఈ నెల 9 వ తేదీ శనివారం రాత్రి ద్రావతివస్త్రాపహరణ నాటకమును ప్రదర్శన మొనరింతురు

టిక్కెట్ల వివరము:— రిజర్వ్ డ్. 2, ఇంటిక్లూసు రు 1-8-0, కర్పి రు 1-0-0, బెంచి రు 0-8-0, చాప 0-4-0. పరాయగ్రామస్థులు టిక్కెట్లకొరతము ముందుగా సామ్య తం పిన యెడల, వారికి గాను నీట్లు రిజర్వ్ చేయవలెను. క. కట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

నోటీసు
ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సువారి రిజిస్టర్డ్ ఆఫీసు 1919-వ సంవత్సరము ఆగస్టునెల 11-వ తేదీ నుండి అర్బినియన్ వీధిలోయుండు 108-వ నెంబరు భవనమునుండి 106-వ నెంబరు భవనమునకు మార్చబడు నని, వారు అందరికి ఇందువలన తెలియజేయుచున్నారు. 1716

మహారాజరాజశ్రీ,
పెనుగొండ డి॥ మునసబు కోరులో
Sc 315/19
నాది. మైలవరం శుబ్బయ్య సా॥ పెనుగొండ.
(ప్రతివాది. హెనకోటి కిచ్చరావు సా॥ అచ్చురికల్లి తా॥ పెనుగొండ శుద్ధగిరి డి॥ ము॥ కోర్టు యిలాఖా.
నాది (ప్రతివాదివైన పో)నోటు బాబకు మొత్తం రు. 52-0-0 లు రాబట్టుకొను దావా చేసినాను నదన నెంబరు 1919-వ తేదీ వాయిదా బడినది. ఆనాడు ప్రతివాది హాజరు కానియెడల ఆతనివైన యక్కపార్టీ కాబడును. అను సంగతి తెలుపడ వలెననిది.
హెచ్. వెంకోటరావు
(1716) బడినది. వాది పీడన

ఆంధ్ర పత్రిక

1919-వ సం॥ ఆగష్టు నెల 7-వ తేది

గురువారము

ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనము :

గ్రాండు కమిటీ నిర్ణయము

I

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వకార్య దర్శి కంపెనీ మరీ మూడు ప్రచురణములు నేను ప్రభుత్వము వారి చేత ప్రచురింపబడినవి. ఒకటి, గ్రాండు కమిటీ నిర్ణయమును గూర్చి, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమును వివరించు చున్నది. రెండవది, కెయిరా చాంపరాను కేసు లలో అధికారవర్గమువారు తమ యభిప్రాయమును వెల్లడించి రని సర్ శంకరనాయుడు గారు చేసిన యారోపణకు, సమాధాన మొసగు చున్నది. మూడవది, అస్సాము మొదలగు వెనుకబడిన ప్రదేశ కములకు రాజ్యాంగ సంస్కరణముల నెంతవర కొనగవలయునో చర్చించుచున్నది. మూడు ప్రచురణములకును, ఇండియా ప్రభుత్వసభ్యులుగ నున్న సర్ శంకరనాయుడుగారు తగిన సమాధాన మొసగుచు భిన్నాభిప్రాయమును ప్రచురించి, తమ స్వాతంత్ర్యమును వెల్లడిచేసిరి. వీటినిబట్టి సర్ శంకరనాయుడుగారు, ప్రభుత్వ సభ్యులుగ నున్నపుడు, ప్రజలకుముఖమొంది ఎంతటి ధైర్యముతో కృషిసలిపిరి గ్రహించవచ్చును. అటు మాత్రమయినను వెనుకకు తగ్గక, ప్రజల దృక్పథమును కడుసమర్థతతో మొదటినుండియు వెల్లడించుచున్న సర్ శంకరనాయుడుగారు ప్రజల కృతజ్ఞతకు పాత్రులనుటకు సందియము లేదు. ఈ ప్రచురణములవలన, సర్ శంకరనాయుడు గారి క్రతిభ మెంతగ పెరిగియుచి, ప్రజల ప్రేమకును గౌరవమునకును వారెక్కుడుగ పాత్రులగును రనుట నిశ్చయము. ఈ వ్యాసములో గ్రాండు కమిటీ నిర్ణయమును గూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారి రొసగిన యభిప్రాయము గూర్చి మాత్రమే చర్చించెదము.

రాష్ట్రీయ కుడిపాలనశాఖలు మాంటు ఫర్డు విధానమున స్వాయత్త ప్రజాయత్త శాఖల క్రింద విభజింపబడిన విషయము మాచదువరులకు తెలిసియే యున్నది. స్వాయత్త శాఖల గూర్చిన శాసనములను గావించుటకు, శాసన సభ చాలదని తలచి, మాంటుఫర్డువిధాన గ్రంథ కర్తలు ప్రజానియుక్త సభ్యులు తక్కువగ నుండడి గ్రాండు కమిటీని నిర్మించవలెనని సూచించిరి. దేశ శాంతిని, న్యాయమునకును భంగము వాటిల్లకుండ నుండుటకును, స్వాయత్త శాఖాధిపాలనము ప్రజాప్రతినిధులచే నడ్డగింప బడకుండ తిన్నగ నెరవేరుటకును, గ్రాండు కమిటీ నిర్మించబడునని, మాంటుఫర్డు నివేదికము విశదపరిచెను. ఇట్టి కమిటీని నిర్మించుటచే, శాసన సభాధికారమునకు నిరోధములు గలుగుననియు, ప్రజాప్రతినిధులకిప్పుడున్న స్వల్పస్వాతంత్ర్యములగుడ తగ్గుననియు, భారతీయు లింతవరకును మొరలిడుచుండిరి. సర్ శంకరనాయుడుగారు మార్చి నెలలో ప్రచురించిన భిన్నాభిప్రాయములో గ్రాండు కమిటీని నిర్మించవలసిన యగత్యమే లేదని తెలుపుచు, యాక్రింది శాసనముల నుదహరించిరి.

"మనవియోజక గణముల విభాగములగుచున్నవి. వల విభాగిప్రాయములు గలవారికి శాసనసభలలో ప్రాతినిధ్యము లభింపగలదు. ఇట్టి స్థితిలో, ప్రభుత్వమువారి రధికసంఖ్యాకుల సమ్మతులను సంపాదించలేనిపో, వారే పారబడిరిని ఎంచుట సివచ్చును. గ్రాండు కమిటీ, శాసనసభవై సంకుశముగ నుండుటకు నిర్బంధపడింది. అందుచే నీ ప్రతిష్ఠాపనమును స్పృశించుట వాంఛనీయముగాదు. శాసనసభ్యులవారి ప్రభుత్వమునకు, శాసన సభకును నదిపోరాటమును దెచ్చివెట్టును. దీనిని నెలకొల్పవలసిన యవసర మితర విధముల తీరునే, యీ ప్రయత్నమును విరమించుట భావ్యము. శాసనము లన్నిటివై సామ్రాజ్య శాసనసభకు గల యధికారము, గవర్నరునకును రాజ ప్రతినిధి గారికిని స్థానిక శాసనసభవై కల ప్రతినిధులవారికారము (Veto), తాత్కాలిక శాసనము గావించుటకు రాజ ప్రతినిధికిగల స్వాతంత్ర్యము, మొదలగు రక్షణోపాయములు శాసనసభల గావించెడి పాఠాలులను దిద్దుటకు చాలి యుండును."

ప్రజాభిప్రాయ మీ తీరుననే నున్నది మిత వాదులును జాతీయవాదులును, గ్రాండు కమిటీతో నిమిత్తము లేదని స్పష్టముగ చెలిపిరి. అయినను సంస్కరణపు బిల్లులో నిది యిముడ్చబడెను. ఏ శాసనమునైనను గ్రాండు కమిటీ కంపుటకు గవర్నరుగారిచ్చెడి సర్టిఫికేట్టువై వివాదము గలిగిన యెడల, శాసనసభ వారు ఇండియా ప్రభుత్వ నిర్ణయమునకీ శాసనమును వంతునని గవర్నరును కోరవచ్చునని మాంటుఫర్డు నివేదిక కయందు గలదు. ఇట్టి సౌకర్యము, బిల్లులో తొలగింపబడినది. ఇంతియగాక, దేశ శాంతికి గాని స్వామ్య త్రశాఖకుగాని ఏ శాసనమునను భంగము కలిగించునని తోచిన, సంస్కరణపు బిల్లు ప్రకారము, గవర్నరుగారు దానిని గ్రాండు కమిటీకయినను వంతుక బాత్తుగ నిలిపివేయవచ్చును. మాంటుఫర్డు నివేదికములో కొనగబడిన సౌకర్యములు గూడ బిల్లులో తొలగింపబడినవి. ఇక్కడికి ప్రజలసంతృప్తి లయియుండ, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గ్రాండు కమిటీని, యింకను సంకుచిత వరుకు జూచుచున్నారు. గ్రాండు కమిటీయందు, శాసనసభలోని సంఖ్యలో సభ్యుల సంఖ్య 100కి 40 మొదలు 50 లోగా నుండవలయు నని, మాంటుఫర్డు నివేదికము సూచించినది. సభ్యులు కొంద రెన్నిక మూలమునను, మరికొందరు ప్రభుత్వ నియామకము మూలమునను నియమితులు. గావలెననియు, ప్రభుత్వనియమితులు ప్రజానియుక్తుల కొక్కరి కన్న సధిక సంఖ్యాకు లుండగూడదనియు, అవసర మగునపు డెల్లను క్రొత్త గ్రాండు కమిటీ ఏర్పడుచుండ వలయుననియు, నివేదికయందు స్పష్టపరుపబడెను.

గ్రాండు కమిటీ స్థిరమయిన ప్రతిష్ఠాపనము గాదు. ఎప్పటికప్పుడు నిర్మించబడు చుండును. ఇది ప్రస్తుత శాసన సభను పోలియుండి, ప్రభుత్వమువారి యిష్టమును కొనసాగించుటకు తోడ్పడును. ఇట్టిసభకు, గవర్నరుగారి నేక ముఖ్య శాసనములను వంతుదరనుటకు సందియము లేదు. అందుచే నీ సభయందు, నివేదిక గ్రంథకర్తలు తెలిపినటుల శాసన సభ్యుల సంఖ్యలో సగము మంది యైవను, లేనియెడల కనీసము 100-కి 40 మంది ఎంతున నైనను సభ్యులుండుట యవసరము. ఇండియా ప్రభుత్వమువారిటుల గాక, మూడవవంతుకన్న గూడ తక్కువమంది సభ్యులున్న చాలునని తలచి, మరియొక విధానమును సూచించుచున్నారు. ఇది కొనసాగునేని, గ్రాండు కమిటీలో ఏ నలుగురో గూడి యిష్టమువచ్చిన శాసనములను గావించవచ్చును. ప్రజాప్రతినిధులు నలహ నిచ్చుటకయినను యవసరము లేకబోవును.

ఇండియా ప్రభుత్వ సూచనలు సంస్కరణముల నేమాత్రము సంకుచిత వరుకులేదని సర్ జేమ్సు మెస్టనుగారిటీవల జాయింటుకమిటీ ఎదుట వాదించిరి. ఈవాదమున కాధారములేదని, మా ఎదుట నున్న ప్రభుత్వప్రచురణము స్థిరపరచుచున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి రొసగిన చిత్రకారణములను కొన్నిటిని పరిశీలించెదము. సంస్కరణపు బిల్లు నంపు గాని, మాంటుఫర్డు నివేదికయందు గాని, గవర్నరుగారు గ్రాండు కమిటీకి ప్రభుత్వనియమితులను శాసనసభ్యులను మాత్రమే నియమించవలెనని, నిరూపించబడి యుండలేదు. నివేదికయందు గవర్నరుగారు నియమించెడి సభ్యులలో మూడింట రెండు వంతుల కంటె ఉద్యోగసభ్యు లధికముగ నుండగూడదని మాత్రమే సూచించబడినది. సంస్కరణపు బిల్లు సభ్యుల సంఖ్యల గూర్చిన వివరముల నసలే నుదాహరింపలేదు. ప్రభుత్వ నియమితులు ప్రజానియుక్తుల కన్న నెక్కుడు మంది యుండవలెనని మాత్రమే బిల్లు తెలుపుచున్నది గాని, గవర్నరు గాక ఒక్క సభ్యుడు మాత్రమే సధికముగ నుండవలెనని, నివేదికవలె ఖండితముగ సూచించుటలేదు. ఇందుమూలమున, సంస్కరణపు చట్టము, మాంటుఫర్డు నివేదికము ననుసరింపలేదని స్పష్టము గాగలదు.

నివేదికయందలి సూచనలను త్రోసి బుచ్చుటకు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు జూవెకి కారణములు మిగుల నసంతృప్తికరములుగ నున్నవి. 100-కి 50 మంది చొప్పున గాని, 40 మంది వంతునగాని, తుదకు కికి వంతున గాని, గ్రాండు కమిటీని నిర్మించుటకు వీలులేదని వీరి వాదము. సాతుబరో సంఘమువారి సూచనల ప్రకారము మద్రాసు శాసనసభకు 118 మంది సభ్యులుండవలయును. వీరిలో 100-కి 50 మంది వంతున గ్రాండు కమిటీని నిర్మించిన, 59 మంది సభ్యులుండవలసి వచ్చును. నివేదికయందలి సూచనల ప్రకారము గవర్నరుగాక ప్రభుత్వ నియమితులు సగముకంటె నొక రెక్కువ యుండవలయును. అందుచే 30 మంది సభ్యులు గవర్నరుగారిచే నియమించబడవలసి యుండును. ఇందులో మూడింట రెండువంతుల కంటె నుద్యోగ సభ్యులెక్కుడుమంది యుండగూడదని నివేదిక తెలుపుచున్నది. నివేదిక ఉద్యోగ సభ్యుల గరిష్ఠ సంఖ్యను మాత్రమే సూచించుచుండ, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు మూడింట రెండు వంతులు ఉద్యోగ సభ్యులుండి తీరవలయునని తలచి 20 మంది యుద్యోగసభ్యులుండవలయునని ప్రతిపాదించిరి. ఇక్కడనే, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు విశేషముగ పారబడిరి. మిగిలిన సభ్యులు 10 మందియును ప్రభుత్వ నియమితులై యుండవలయును. సాతుబరో సంఘము వారి సూచనల ప్రకారము మద్రాసు శాసనసభలో 18 మంది ఉద్యోగ సభ్యులును, 6 గురు ప్రభుత్వ నియమితులును మాత్రమే నుండురు. అట్టితరీ, 20 మంది ఉద్యోగులను, 10 మంది ప్రభుత్వనియమితులను గ్రాండు కమిటీకి సభ్యులుగ సంపాదించుటకు వీలెటులుండునని, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు క్రశ్నించుచున్నారు. ఈ క్రశ్నికు సులభముగ జవాబు చెప్పవచ్చును. 20 మంది ఉద్యోగ సభ్యుల సంఖ్య గరిష్ఠసంఖ్యగ తెలుపబడినది గాని, అంతకంటె తక్కువ యుండగూడదని, నివేదిక మెక్కడను వివరించుటలేదు. గవర్నరుగారు గ్రాండు కమిటీకి నియమించెడి మిగిలిన 10 మంది సభ్యులను, శాసన సభలోని ప్రభుత్వ నియమిత సభ్యులనుండి మాత్రమే గైకొనవలెనని నివేదికముగాని, బిల్లుగాని

తెలుపుటలేదు. తమ కనుకూలు రగువానిని ప్రజా నియంత్ర సభ్యులనుండి సహితము గవర్నరుగారు సులభముగ పొందగలరు.

ఆంగ్లో హైందవసభ్యులు, జమీందారీసభ్యులు, వర్తక సంఘసభ్యులనుండి గవర్నరుగారు తమకు సమ్మతము గలవారిని తీసికొన లేరనుట హాస్యాస్పదము. 100కి 40 మంది చొప్పున గ్రాండు కమిటీ నిర్మించబడుచో నుద్యోగసభ్యులు కావలసిన గరిష్ఠ సంఖ్యకన్న నెక్కుడుమంది యుందురు. కాని, మిగిలినవారిని ప్రభుత్వనియమిత సభ్యులలో నుండి మాత్రమే గవర్నరుగారు గ్రహించవలెనను నియమమును పాటించుటకు ఏమిలేదు. తమకు సమ్మతము గల ప్రజానియంత్ర సభ్యులనుగూడ, గవర్నరుగారు సభ్యులుగ నేల నియమింప గూడదు? ప్రజానియంత్ర సభ్యులు ప్రభుత్వ శాసనముల కెల్లప్పుడును ప్రతికూలురుగ నుండురని, ఇండియా ప్రభుత్వము వారు ఊహించుచున్నారు. ఈయూహా కిముం దెట్టి యవకాశమునుండదని, సర్ శంకరరానాయుగారు స్పష్టముగ నిరూపించిరి. భిన్నాభిప్రాయములు గలవారినేకు లిక ముందు శాసనసభలలో ప్రవేశింతురు. బ్రాహ్మజాతీయ ప్రతినిధులు, క్రైస్తవ ప్రతినిధులు, నిమ్నజాతుల ప్రతినిధులు, మహమ్మదీయ ప్రతినిధులు, ఆంగ్లో హైందవులు, యూరపీయను వర్తకులు, మితవాదులు, జాతీయవాదులు మొదలగు వారలందరు, ప్రభుత్వ తీర్మానములను గూర్చి ఏకాభిప్రాయము దెలుపుదు రని తలచుటకు ఏలుండదు. అందుచే సామాన్యముగ, ప్రభుత్వమువారెల్లప్పుడును, తమ యిష్టమును సులభముగ కొనసాగించుకొనగలరు. ఒకవేళ ప్రజానియంత్ర సభ్యులందరును ఏకీభవించి, ప్రభుత్వ నియమితులలో చాలమంది గూడ ఏ కనుకూలముగ సమ్మతుల సచ్చిన నేమి జరుగవలెనని, ఇండియా ప్రభుత్వమువారడుగుచున్నారు. రౌలెటు శాసనము విషయమై ప్రజానియంత్రులందరును నేకీభవించిన విషయమున, వీరించుకు నిదర్శనముగ జూపుచున్నారు.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారడిగిన క్రశ్నకు జవాబిచ్చుటకు దూరము బోనక్కరలేదు. మాంటుఫర్డు నివేదిక, యిట్టి సందియము కలుగునని ముందుగనే సూహించి, నీ క్రింద విధముగ ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

"40 మంది సభ్యులు గల గ్రాండు కమిటీలో, 14 మంది ఉద్యోగసభ్యులు ఉండవచ్చును. ప్రజానియంత్రులందరును ప్రభుత్వపు వట్టును పెరింపుమన, గవర్నరుగారు ఆధికార సభ్యులనుండి నియమించిన ఏర్పరిలో 6 గురి యంగికారము నయినను ప్రభుత్వమువారు బడయకాలవచ్చును, అట్టి శాసనముల జేయక ముప్పవండుటచే నెట్టి ప్రమాదమును గలగ నేరదని మా యభిప్రాయము."

ఇంతకన్నను చక్కగ ప్రత్యుత్తర మొసగుటకు ఏలుండదు. భిన్నాభిప్రాయములగు ప్రజానియంత్రసభ్యులందరుగలసి ఏకగ్రీవముగ నక్కరలేదనడి శాసనముల గావించుటచే శాంతి ప్రబలుటకు మార్గము, దాని నెక్కుడు భంగము కలుగునని రౌలెటు శాసననిర్మాణము తెలుపకయే తెలుపుచున్నది. రౌలెటు శాసన నిర్మాణమును ఇండియా ప్రభుత్వమువారొక నిదర్శనముగ జూపుటచే, వారివాదము మరింత దుర్బల మగుచున్నది. ఈ సందర్భమున సర్ శంకరరానాయుగారు గూడ చక్కని సమాధానములుల నొసగిరి.

"నాతోటి సభ్యులు, సామాన్యశాసనసభలో తమకు గలిగిన యితర యనుభవమును నిదర్శనముగ తెలిపి. ఇందును బట్టి ప్రభుత్వపు కార్యమును ప్రజాప్రతినిధు లెల్లప్పుడును చోద్యుడు రను సమ్మతమునకు తావులేదని, వారిని క్షమము.

ఏకగ్రీవ మగు ప్రాతినిధ్యమునకు కారణమయిన, ప్రభుత్వపు వట్టును మిగులవివాదగ్రస్తమయిన దనుటకు సందియము లేదు. అట్టిరీతి, అసభికారుల సంయుక్తాభిప్రాయమునకు, ప్రభుత్వాభిప్రాయమునకు ఊండెడి నిలవ యుండునని గ్రహింపవచ్చును. మార్చే ప్రభుత్వ ఇండియా ప్రభుత్వమున కంపిన సందేశపాత్రములు నా కిప్పుడు స్మరణకు వచ్చుచున్నవి. 1908 నవంబరు నందే శిమన, రాష్ట్రీయసభలలో ఆధికారసభ్యుల యధిక సంఖ్యలతో అగింతకలెనని ప్రాయము, అసభికారులందరును నేకగ్రీవముగ నేనుచుచుండ కైదును ప్రాతినిధ్యమును గవబయు నెడల, దానిని విరమించుట వాంఛనీయ మని మార్చే ప్రభుత్వ తెలిపెను."

ఏ సంస్కరణములు సమకూరినను, సమకూరకున్నను, ప్రజాప్రతినిధి సభలలో మరియొక రౌలెటు శాసనమును గావించుటకు ఏలులేకుండ తగిన రక్షణోపాయములు యుండెడి సంస్కరణములు దేశమునకు లభించి తీరవలయును. లేనియెడల సంస్కరణముల వలన యనుమతయినను ప్రయోజన ముండజాలదు. ఈ సత్యమునే, శాంగ్రెసు సంఘవత్తమున సాక్ష్యమిచ్చుచు, గా. వి. జె. వతులుగారు జాయింటుకమిటీవారికి నివేదించిరి. జన్మస్వాతంత్ర్యములను, సంస్కరణ శాసనము తప్పక కాపాడవలెను. ఆకారణముచే భారతీయులు ఇండియా ప్రభుత్వ సూచనల కొడబడజాలరు. ఏటిప్రజల యసమ్మతిని దృఢముగ తెలుపవలసియున్నది. ఇనియే హిందూ దేశమునకు సిద్ధించుచో, శంకరరానాయుగారు తెలిపినట్లు, సంస్కరణ ప్రదానమున ససలే మానినైచుట శ్రేయస్కరము. శంకరరానాయుగారు ప్రాసిన యీ క్రింది వాక్యములను చదువరులు ముఖ్యముగ గమనించి, సంస్కరణ విధానమును చక్కబరచుటకై దృఢప్రయత్నములను సలుపుట శ్రేయస్కరము.

"కాచనర్పణ సభి సభ్యులలో బాధ్యతను పెంపొందించు నని యంగీకరింపక, తరువాల తరుమాను తగ్గుననియు, అంతచేత గవర్నరుగారు రెల్లప్పుడు కంటిలో కత్తులు కైచి కొని ప్రజాప్రతినిధుల కార్యములను పరిశీలించుచుండవలయుననియు, తలంబుజుండ, గవర్నరుగారికొక్కరికి మాత్రమే నుపకాలన బాధ్యత వట్టిందని నిర్ధారణ యగుచున్నది. ఇందుమాలనన ఒక్కరినియే సుప్రభు మనుచున్నది. దేశక్షేమముకొరకు, యిట్టి సదుపధి శాసనసభల ససలే దీనినైది, గవర్నరుగారికి నిరంతరభాధికారి బాధ్యతలను పూర్తిగ నిచ్చుటయే మేలని లోచుచున్నది."

గ్రాండు కమిటీలో గవర్నరుగారితో కలసి ఆధికారసభ్యులధిక సంఖ్యాకులుగ నున్నను, ఆధికారసభ్యులందరును సభలకు హాజరుగాలేక బోవచ్చునని ఇండియా ప్రభుత్వమువారూహించుచున్నారు. ఇదివర కుండిన యనుభవముబట్టి సభల కధికార సభ్యులందరు హాజరు కారని తలచుటకు ఏలుండదు ప్రాంతిగువేళ కయినను, వీరు సభల కరుదెంతురు. అసభికార సభ్యులు దూరమునుండి ఎల్లప్పుడును సభలకు తక్కువ హాజరుగదురని తలంచుటకు ఏలుండదు. మద్రాసు శాసనసభలో గవర్నరు గాక 18 మంది యుద్యోగసభ్యులుండవలయు నని, సాతుబరో సంఘమువారు సూచించి యుండ, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వీరిలో ముగ్గురు హాజరుగారని తలచి 15 మంది ఉద్యోగ సభ్యులను మాత్రమే లెక్కపెట్టుచు, గ్రాండు కమిటీ మొత్తపు సంఖ్యను కిరిటికి తగ్గించిరి. ఇండియా ప్రభుత్వ సూచనలకు సమ్మతించుక, మాంటుఫర్డు నివేదికను సమర్థించుచు, సర్ శంకరరానాయుగారు భిన్నాభిప్రాయమును తెలుపుటచే, భారతీయులు ప్రభుత్వ ప్రచురణ మందలి కారణాభాసముల నేమాత్ర మంగీకరింపక, ప్రజాశయములు సఫలమగువరకు తమ దృఢ నిశ్చయమును విడనాడకుండు రని విశ్వసించెదము.

బర్హా రాష్ట్రము
సర్ రెజనాల్డు క్రాడక్కుగారు ప్రతిపాదించిన సంస్కరణ విధానము బర్హాలో ప్రజాంగీకారమును బడయ లేదనుట స్పష్టము. క్రాడక్కు విధానమును సమర్థించుటకు రంగూనులో ప్రత్యేక సభ జరుపబడెను. సభాధ్యక్షులును గౌరవనీయులు నగు యూపోథా అనువారు పోలీసువారి సాయముతో సభకు తీసికొని పోబడవలసి వచ్చెనట! ఈ సభజరిగిన పిమ్మట, బర్హా శాసనసభలో సభ్యులగు గౌ. యూపోథాగారును, సామాన్య శాసన సభ్యులగు గౌ. యు. బోటోగారును బర్హుల విశ్వాసము గోల్పోయినట్లుల నొక బహిరంగసభలో తీర్మానింపబడెను. అన్యరాష్ట్రాభిప్రాయములు జారకుండ బర్హా ఎంతకట్టుబట్టుముగ సందక్షించబడినను, కాలస్యభావము మారాష్ట్రవాసులలోను నూతనాభిలాషులను జనింపజేయుటలో వింత ఎద్దియు లేదు.

ఫోరు సెంటుజారిగ జెటు

5-8-1919
మునసబులు

మొ. కడ్డా: షేర్షాజు-శంతు గారిని గుడివాడకును మొ. ద్వారా భువిపాటి కృష్ణమూర్తిగారిని బరంపురమునకును దిక్కుప్రజాస్వములుగా నియమించిరి. మొదటివారు ప్రిన్సిపలు రెండవవారు అడివనూ యస్సలులుగా నియమింపబడిరి.

పాఠశాలల యిన్స్పెక్టరులు.

మొ. ఇ. సరసింహంగారు 25-1-19 మొదలు 18-4-19 లేదీ ఆఖరువరకు రాజుపేట రేంజీకి నలు ఆసిస్టెంటు యిన్స్పెక్టరుగా పనిచేసిరి. మొ. కే. వి. ఆహ్వాకర్ష గారు టెంపొరెగా గురుకాలరేంజీకి మొ. జి. సోమన్న గారు చింతలపూడి రేంజీకి, ఆర్. లక్ష్మణయ్యగారు జమ్మలవరకు రేంజీకి నీ నలు ఆసిస్టెంటు యిన్స్పెక్టరులుగా నియమింపబడిరి. కే. వానుమతిరావుగారి చదివి ప్రస్తుతము నిలువబడినది.

జిల్లాబోర్డు.

మొ. టి. టి. వీరరాఘవాచారిగారు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులుగా నియమింపబడినది.

తాలూకా బోర్డులు.

పెనుకొండ తాలూకాబోర్డులను సభ్యులుగా ఏభా స్కరప్పగారిని (ఆమరాపురిం గుడిబండ పట్టణమువారు నియోజిం చిరి. గుంటూరు తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా మల్లెల శివరామ స్వప్నయ్యగారు నియోజింపబడిరి ఆత్మకూరు తాలూకాబోర్డున గునినెట్టి రాసయ్య శ్రేష్ఠి, మలపాటి రామచంద్రప్ప నాయకు, కరణం పద్మనాభుడుగార్లు సభ్యులుగా నియోజింప బడిరి.

మ్యూసిసి పాలిటీలు.

బర్హాలో రావుచాదకు ఏ. గోపాలస్వామి మొదల్యారుగారు బందరులో కృష్ణంగి వేంగటరంగయ్యగారుగాను మ్యూసిసిపలు కౌన్సిల్లుగా నియమింప బడిరి.

పోలీసు.

విలియం హెన్రీరైటుగారు గుంటూరు జిల్లాకు నూతనైంటుగను, మహమదు జయన్తీకనా హెమ బనదరుగారు పల్నాకిమిడి నలు డివిజనుకు, (డిప్టీ మాజిర్నెంటు) ఆధికారిగా నియమింపబడిరి.

ఆంధ్ర ప్రభాసన స్థాయిసంఘము:—జూలై 28-29-వ తేదీని వినుకొండ నరసింహాచార్యులగారి యధ్యక్షతన తెలంగాళిపురమున స్థాయిసంఘసభ జరుపబడినది. వేంగలెట్టు, పెల్లూరు, గుంటూరు, కృష్ణామండలముల నుండి సభ్యులు వచ్చిరి. అవ్వమాండ్ర ప్రభాసన మహాజనసభ ముఖమాసము పరకు గలగదువుతో గుంటూరు మండలమువారి రాష్ట్రానించిరి. సభ కేటపాలెములో జరుగును. త్రితినెలలకు రియావాయల యము నిర్ణయింపబడినది. ర. వేంకటప్పయ్యగారిని సహాయ కార్యదర్శిగను దేశయజనం నేకట్రామాచార్యులగారిని కోకాధికారిగను ఎమ్మకొసరి. చిత్తు తీర్మానములును. అధ్యక్షుల నిర్ణయమును తేలి నిర్ణయమును ఆహ్వాన సంఘమువారు జేయనట్లు తీర్మానించ బడినది.

భారతరాజ్యాంగ సంస్కరణవిధానము

గ్రాండు కమిటీ నిర్ణయము

హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారి సప్రమ ప్రకటనము

భారతరాజ్యాంగమంత్రికి బంపబడుట

సర్ శంకరన్ నాయరుగారి భిన్నాభిప్రాయము

భారతప్రభుత్వమువారి కిందివిధముగ తమ అభిప్రాయమును భారతరాజ్యాంగ మంత్రికి బంపుచున్నారు:— 1919 మార్చి 5 తేదీన మే మొసంగిన ప్రకటనమున గ్రాండు కమిటీ నిర్ణయమును గూర్చి స్థానికప్రభుత్వములలో యోచించుచున్నారమనియు, దీనికి సంబంధించిన విశుల విషయములను ముందు తెలిపెద మనియు యెవకవరది యుంటిమి. ఇప్పుడా యభిప్రాయముల నిట తెలియజేయుచున్నాము. గ్రాండు కమిటీ నిర్ణయమునకును, రాష్ట్రీయ కానన సభలకును సంబంధముండుటచే, సామర్థ్యసంఘ నివేదిక నూచనలబట్టి యీ విషయమును వివర్ణించదలచుకొంటిమి

2. గ్రాండు కమిటీకి గల అధికారమునుబట్టి యీ సమస్య విశుల ప్రామాణ్యము నందుచున్నది. తనరాష్ట్రీయ కాంటిని నెలకొల్పబడు గాని, మంత్రుల వకంగతము కాని ప్రభుత్వవ్యాప్తముల నిర్వహించుటకు గాని వలయు కాననరాష్ట్రము గానించుటకు గవర్నరుకు సహాయము జేయుటకై యీ గ్రాండు కమిటీని వేర్వేరుచేసెడిది. ప్రజలకును కారణము లేనిదే గ్రాండు కమిటీ అధికారమును చెల్లించరాదని తెలుపబడినది. కాని యేకాననమైనను ప్రభుత్వ ధర్మ నిర్వహణమున కత్యవసరమై యుండి, కానన సభకు రుణింపవలసివచ్చి కానన నిర్ణయము జేయుట కింక కంటే సాధనాంతరములేదు. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమున క్రమముగ ప్రజాపాలనము వృద్ధి గాంచవలెనని ఆగీరించుచున్నాము. కాని ప్రభుత్వమువారికి పార్లమెంటు నెడలగల బాధ్యతను నిర్వహించుటకు తగిన అధికారముండవలెనని యాభిప్రాయము. కత్తిరి పాలనము ముడి కాననములపై సాధారణత యుండుగాన, గవర్నరు బాధ్యతగ నుండవలసిన పనులకు సంబంధించు కానన నిర్ణయాధికార మాతని మాస్తకమై యుండవలెను. కావున, స్థితిగతులుబట్టి అవసరమగు నెడల, గవర్నరు యెట్టి కాననము నైనను కాననసభకుంజే తొలగించి, గ్రాండు కమిటీలో ప్రవేశపెట్టుట కకకాశముండవలెననియు, దీనివల్ల అధ్యంతరమును యుండరాదనియు మేము తెలిపియుంటిమి. నివేదికయందు నిర్వచించబడిన తండ్రితో స్థానిక ప్రభుత్వములు సంక్లిప్తి జెందిలేదు. గ్రాండు కమిటీ విధానము

క్లిష్టము గానింపబడెననియు, అందు ప్రభుత్వకక్షమున నున్న సంఖ్యాబాహుళ్యము సమయము వచ్చినప్పుడు తరచుకొక దరియు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు అవసరముగ నెల్లకొంది యుండినవి.

3. కానన సభయందలి సభ్యులలో 100-కి 40, 50 వంతు సభ్యులు లోగ్రాండు కమిటీయందుండవలెననియు, కొంచముగ సంఖ్యాబాహుళ్యము యుండునట్లు మార్కెమె యందలి సభ్యులను గవర్నరు నియమించవలెననియు, వీరిలో 2/3 వంతుకంటే యెక్కువమంది ఉద్భాగ సభ్యులుగ నుండరాదనియు, ప్రభుత్వ నియంత్రులగు అధికార సభ్యులు యేని ధమనిన ప్రాతినిధ్యము నందని జాతుల నుండి నియమితులు కావలెననియు నివేదిక కర్తలు తెలిపియుండిరి. అధికార సభ్యుల నేనిధముగ నియోజితవలెనో తెలియదు. కావున యీ విషయమున రెండు పద్ధతులను గూర్చి యోచింపవలసి యున్నది:—(1) వీరు కాననసభ యందున్న ప్రభుత్వ నియంత్రులగు అధికార సభ్యులుగ నుండవలెను. (2) గవర్నరుగారికి గల నియోజనాధికారమునై నెట్టి నిశ్చయము యుండరాదు.

4. నియోజక స్వాతంత్ర్య నిర్ణయసంఘమువారి నివేదికను పరిశీలించి యెడల, సంస్కరణ నివేదికయందు వెలుపబడినదీనిని గ్రాండు కమిటీని నిర్మించుటకు తగినంతమంది అధికార సభ్యులు (ప్రతి రాష్ట్రీయ కానన సభయందును యుండునట్లే) రాబట్టుట చేయబడినట్లు సుబోధము కాగలదు. గ్రాండు కమిటీలో ప్రభుత్వ నియంత్రులగు అధికార సభ్యుల పాత్రాభ్యుదయముగూర్చి వీరేమియు చెప్పలేదు. మరియు, కానన సభయందుండు కేర్నరులకు అధికార సభ్యుల అత్యల్పముగ నున్నది. సంస్కరణ నివేదికయందు తెలుపబడిన రీతిని, నియోజక స్వాతంత్ర్య నిర్ణయసంఘ నూచనల కనుగుణ్యముగ నుండునట్లు గ్రాండు కమిటీ నిర్ణయమును మార్చదలచుకొంటిమి. ఈ క్రింద తెలుపబోవు ప్రతిపత్తికళా (a) అనుదానికి కానన సభలో నుండవలసినదని నియోజకత్వ నిర్ణయ సంఘమువారు తెలిపిన రీతిని ప్రభుత్వ నియంత్రులగు అధికార సభ్యులనియు, (b) అను అక్షరమునకు వీరు తెలిపిన అధికార సభ్యులనియు గుర్తించవలయును.

(i) గ్రాండు కమిటీలో కానన సభ్యుల సంఖ్యలో సమామంది సభ్యులందు నెడల:—

మదరాసు	బొంబాయి	లెంగాలు	సంయుక్త రాష్ట్రములు	పంజాబు	బీహారు	మధ్య ప్రాంతము
(a) కాననసభాపరిమాణము	118	111	125	118	88	98
(b) గ్రాండు కమిటీపరిమాణము	59	55	62	59	41	49
(c) ప్రభుత్వనియోజనములు	30	28	32	30	21	25
(d) కావలసిన అధికారులు	20	18	21	20	14	16
(e) అసలు అధికారులసంఖ్య	18	17	19	17	15	11
(f) కావలసిన ఇతరలసంఖ్య	10	10	11	10	9	6
(g) ప్రభుత్వనియంత్రులగు అధికారులు 6	6	6	5	6	9	5

(ii) కాననసభ్యులసంఖ్యలో గ్రాండు కమిటీ సభ్యులు 100-కి 40 వంతున యున్న యెడల:—

(b) గ్రాండు కమిటీపరిమాణము	47	44	50	47	33	39
(c) కావలసిన నియోజకములు	24	23	26	24	17	20
(d) కావలసిన అధికారులు	16	14	16	16	10	13
(e) అసలు అధికారులు	18	17	19	17	15	11
(f) కావలసిన ఇతరులు	8	9	10	8	7	5
(g) అసలు ప్రభుత్వ నియంత్రులగు అధికారులు	6	6	5	6	9	5

(iii) కాననసభలో గ్రాండు కమిటీ సభ్యులు 100-కి 33 1/3 వంతున నున్న యెడల:—

(b) గ్రాండు కమిటీపరిమాణము	39	37	42	39	28	33
(c) కావలసిన నియోజకములు	20	19	22	20	15	17
(d) కావలసిన అధికారులు	18	12	14	18	10	11
(e) అసలు అధికారులసంఖ్య	18	17	19	17	15	11
(f) కావలసిన ఇతరలసంఖ్య	7	7	8	7	5	4
(g) అసలు ప్రభుత్వ నియంత్రులగు అధికారులు	6	6	5	6	9	5

5. కానన సభాసభ్యుల సంఖ్యలో గ్రాండు కమిటీ యందు 100-కి 50 వంతు యున్న యెడల, పంజాబులో వక్కయితర రాష్ట్రములందు గ్రాండు కమిటీ తగినంతమంది యుండజాల రని వైకటికలనుబట్టి స్పష్టము కాగలదు. 100-కి 40 వంతు వంతున లెక్కచూచినయెడల యందులకు అనధికారులసంఖ్య సమముగ నుండును. కాని యీచాలదు. వీలవన, గ్రాండు కమిటీవారి పనులన్నిటికిని అధికారసభ్యులు రాజులగు. గవర్నరు అన్ని సమావేశములకును అధ్యక్షత వహించుటకు రాజులగు. ఆసమయమున నొక అధికార సభ్యుడు అధ్యక్షత వహించును. ఎల్లప్పుడును కార్యనిర్వాహక సభ్యులు గాని, అడ్వోకేటు జనరలు గాని తక్కువ సభకు విచ్చేసినదని తలచుటకు వీలులేదు. కావున 100-కి 40 వంతు సభ్యులందరైనను వద్దతి తలచ చాల విధ్యులు రాగలవు. కానన సభ్యుల సంఖ్యలో 100-కి 33 1/3 వంతున గ్రాండు కమిటీ సభ్యుల సంఖ్య యుండిన గాని తగినంత మంది అధికార సభ్యులు తొలగిపోవాలను. ఇప్పుడైనను మిగుల చిన్న రాష్ట్రములలోదత్తు తగినంతమంది ప్రభుత్వనియంత్రులగు అధికార సభ్యులు ఉండజాలరు. వీరిని కాననసభయందున్న ప్రభుత్వ నియంత్రుల అధికార సభ్యులనుండి గ్రాండు కమిటీ సభ్యులను నియమించుటకు గ్రాండు కమిటీ సభ్యుల మొత్తము సంఖ్య కానన సభ్యుల సంఖ్యలో నాల్గవ వంతున యుండవలెను. ఈ విధముగ నున్న యెడల ప్రభుత్వ కాననరాజ్యమునకు, గ్రాండు కమిటీ అత్యల్పముగ నుండుటచే ననుకూలముగ నుండునని మే మెంచుచున్నాము. కాని యీకొక ప్రయత్నము ఆక్షేపణము గలదు. నియోజక స్వాతంత్ర్య నిర్ణయ సంఘమువారు ప్రభుత్వమువారు కామెడించు సభ్యుల తరగతి చాలవరకు సంకుచితవరదియున్నాడు. వీరి నూచన ప్రకారము, రాజకీయవిషయములలో నెట్టి పాత్రాభ్యుదయము లేనివారలు ప్రభుత్వ నియంత్రులుగ నుండును. నియంత్రులు, ఇండియన్ క్రైస్తవులు, ఆంగ్లో ఇండియన్లు మున్నగు వారిని గ్రాండు కమిటీలో సభ్యులుగ నియోజించి, వివాద గ్రస్తములగు కాననములకు నిర్ణయములు దుర్లభము. కావున నివేదికయందు నూచితమైనటువంటి గ్రాండు కమిటీనినిర్మించుటకు వీలులేదు. కాననసభయందు ప్రజానియంత్రులగు అధికారుల నుండియే గ్రాండు కమిటీలో ప్రభుత్వమువారు నియోజించుటవసరము.

6. కాననసభాసంఖ్యలో గ్రాండు కమిటీ సంఖ్య 100 కి 33 1/3 వంతుననుండి, కాననసభయందలి అధికార సభ్యులందరి నుండియు గ్రాండు కమిటీలో ప్రభుత్వమువారు అనధికార సభ్యులను నియమించు నెడల నివేదికము తెలిపింపబడుట గ్రాండు కమిటీ సుసాధ్యము కాగలదు. కాని యీకొక విశేషముగలదు. గ్రాండు కమిటీ, కాననసభలో 1/3 వంతుననున్న యెడల మధ్య రాష్ట్రములలో 1/4 వంతు నుండి లెంగాలులో 3 వంతువరకు అనధికారులను గవర్నరు నియోజితవలెనని యుండును. ఎల్లవరకును పాతనిధ్య యుండవలయు నెడల, వీరిలో ననేకులు కాననసభయందు ప్రజానియంత్రుల సభ్యులుగ నుండును. ఇట్టిస్థితిలో కాననసభా నామకులకు రుచింపని కాననము అవసరమని గవర్నరునకు దోచినప్పుడు వారిసహాయమునై నకడాధారపడి యుండవచ్చునో అట్టి సమయమున ఆంగ్లో ఇండియన్లు అయిపోవలెను యెక్కువ సభ్యుల సహాయము గవర్నరునకుండునని నూచింపబడినది. కాని యందుములమున గ్రాండు కమిటీలో జాతి వైషమ్యములు జనించుట నిశ్చయము. కాన యీనూచన మాకు రుచింపవచ్చును. మరియు నియోజక స్వాతంత్ర్యము హెచ్చినకొలదియు పూర్వాచార పరాయణులు కాననసభ్యులుగ నుండురనినూడ తెలుపబడినది. కాని, స్వతంత్ర రాజకీయాభిప్రాయము లింకను యీశేషమున ప్రయోజనము లేదు. అందుచేవీరు, కాననసభలో ఎన్నిక సభ్యులకొందరు ప్రభుత్వమువారిపై జేయు ఆందోళనమునకు లొంగిపోవలసివచ్చునున్నది. ఇట్టికఠిన్యములలో గవర్నరు తన యిచ్చవచ్చిన కాననమును నిర్మించుటకు నిశ్చయముగ అవకాశము లేనప్పటికి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము లీ తీర్మానమునకే వచ్చినట్లు తోచుచున్నది. గవర్నరు కానన నిర్ణయమునకై కాననసభలోని ప్రజానియంత్రుల సభ్యులపై సాధారణతయింపబడుట చేయుట సుయంజనము కాదు.

7. ఇప్పుడొక సంక్లిష్ట స్థితికి వచ్చియున్నది. నివేదికను సరిగ ననుసరించిన యెడల గ్రాండు కమిటీలో అధికార సభ్యులుగ 100 కి 17 వంతున గవర్నరు నియోజితవలయును. ప్రభుత్వ నియంత్రులగు అధికార సభ్యులు తగినంత మందిలేరు ప్రజా నియంత్రులగు అనధికారులలపై గవర్నరు ఆధారపడి యుండజాలడు. ఏ కాననమైనను యెంత అవసరమని గవర్నరునకు దోచిన నను, అది

సభాసమీతు లకు గవర్నరుజనరలుగారికి వివిధరాష్ట్రముల పరిపాలన మెక్కువయిన జాతి కలన మార్పులను జేయు అధికారము గలదు గావున, ఈ క శాసనములను జేయును నిమిత్తము గవర్నరుగారి కావశ్యకమని తోచు గ్రాండుకుమిటీ అవసరమైనది కాదని మా మదటి నివేదిక మందలి భిన్నాభిప్రాయ ప్రకటనములో నేను తెలియబరచితిని. ఆ కారణముల వల్లనే నేనీట చ్యుతవర్తనము చేయుట అవసరమలేదు. ఇటీవల పుజాబులో జరిగిన అల్లరుల కారణముల వల్ల జరిగిన బలవత్సవంపు. అయిన గ్రాండుకుమిటీ సెలకొల్పువలసిన ప్రతి మాంబేకు మెక్కువర్తన నివేదికలో తెలిపినదిగా సెలకొల్పడలయును గాని నాసహోద్యోగు లిప్పుడు నూదించు రీతి నుండనూడదని నానిశ్చితాభిప్రాయము. ప్రస్తుతపు రాష్ట్రము క శాసనసభలలో ఆసభికార ఉద్యోగము ప్రభుత్వమునూ మక సభ్యుల సంఖ్య తేలారతవ్యయములకు గలిగియున్న వీటి అట్టి తారతమ్యములందుకున్న గ్రాండుకుమిటీ నిర్ణయాల బడలయు నని వారు మెక్కినాక్షి చెప్పి యుండిరి. నియోజనాధికార నిర్ణయ సంఘమువారు పథ తియిండలయు నదియు వివరముగ తెలుపుచు జేసిన నూచనలకు జూచి నా సహోద్యోగు లా మొదటి నూచనల విధివాడి ఇప్పుడు క్రొత్త నూచనలను తెలుపుచున్నాను. ఈ క్రొత్త నూచనలనుగూడ అంగీకారార్హములు కాదని నాభిప్రాయము. గ్రాండుకుమిటీ మందలి సభ్యుల సంఖ్య క శాసనసభ మొత్తపు సంఖ్యలో నూటికి 40 మొదలు 50 వరకుండలయునని మూలుపుర్త నివేదికలో తెలుపగా అట్లుండుటకు వీలులేదనియు పుజాబులో నూటికి 87 వంతుల చొప్పునను, బె గాబులో 83 వంతుల చొప్పునను కెక్కిన రాష్ట్రములందొకకు తక్కువగను ఉండవలయుననియు నా సహోద్యోగు లనుచున్నారు. అధికార సభ్యుల సంఖ్యను మోచ్చింపవలయునని గూడ వారు చెప్పియున్నారు. ప్రస్తుత సభలలో ఉద్యోగము అసభికార సభ్యుల వోట్ల కెంత వ్యత్యాసమున్నదో గ్రాండుకుమిటీలో గూడ నట్లునే యుండు నిమిత్త మిశానూచనలు జేయవలయున్నవి. గ్రాండుకుమిటీలలో గూడ అధికార సభ్యుల సంఖ్య అధికముగ నుండవలయునను నూచనను సంస్కరణ ప్రణాళిక కర్త లంగీకరించక పోవుటకును, గ్రాండుకుమిటీలు నూతన పథల సంఖ్యకు నూటికి 40 మొదలు 50 వరకుండవలయునని నిర్ణయించుటకు లేకుం కారణములు గలవు. సాంఘిక నియోజక వర్తములకును, ప్రత్యేక నియోజక వర్తములకును సామ్య నియోజక వర్తములకును నూతనసభలం దెట్టి ప్రాతినిధ్య మిచ్చబడినదో అట్టి ప్రాతినిధ్య మాత్రము నకు భంగము గలుగకుండ గ్రాండుకుమిటీ నిర్ణయించుట కధుపక్షము నూటికి 40 మొదలు 50 వంతుల చొప్పునైన సభ్యుల సంఖ్య యుండవలయుననియు, అధికారల సంఖ్య నింకను లేగింపవలయుననియు వారాలోచించిరి. నా సహోద్యోగులీ యుండునను పాటింపరు. సంస్కరణ ప్రణాళిక ప్రకారమును, నా సహోద్యోగుల నూచనల ప్రకార మందొకటై విశేషముగన, గ్రాండుకుమిటీ వారు విచారించవలసిన ముఖ్య శాసనముల ప్రాముఖ్యతనుబట్టి అన్ని సంఘముల వారికి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మిచ్చుట తగినవలయును. అందుచే ఈ కుమిటీ యందు నూటికి

మారకపుధర

బొంబాయి వర్తకసంఘమువారి యభిప్రాయము

మారకము గురించియు, కరెన్సీ గురించినయు ముంపు అవలంబింపవలసిన విధానము విషయమై బొంబాయి వర్తక సంఘమువారు తమ యభిప్రాయములను ప్రకటించిరి. ఈ విషయమునంతయు ఒక మాటలో చెప్పటకు నీలులేదు. ఎన్నియో సంకతుల నాలొందింపవలయును. సంస్కృతీకరముగ గాని సంపూర్ణముగ గాని దీనిని యోచించుట కష్టము. ఎరువుతి డిగు మతి దానుల దృక్పథము యేకముగ నుండును. అందువలన నిట్టి క్లిష్ట సమస్యను గురించి వర్తకసంఘపు సభ్యు లభిప్రాయ మియ్యజాలరు. మారకపుధరను కృత్రిమమున నుండునరము కలిగినయెడల వ్యవసాయదారుల లాభి నష్టముల నాలొంది దానిని చేయవలయును. పరిపరమందున్న ధరలకు వ్యవసాయ దారులు భరితవర్తమునండి నరకును యెగుమతి చేయుటకు కష్టముండవలయును. ఆక క్రిందిట్టి వారి లాభి నష్టము లుండును. మారకపుధర నిలకడగ నుండుట యుక్తముగాని లోకములో నున్న పెండ్లి నిధిని పరిపూర్ణముగ పనికిందిచ్చి వరకు మారకపుధరను నిర్లికము చేయవలయును. మారకపుధర యాలొప్పుగ నిలకడగ నుండునట్లు చేయుట వర్తకులకు యుక్తము. ముందు ఇంచువిషయమై అవలంబింపవలసిన విధానమునకు మెదియుక్క నిధిగతు లెట్లున్నవో గ్రహించుట యుక్తము. అంతవరకును యేకద్ధతి నవలంబించవలయునో దానిని సాధ్యమైనంత త్వరలో తెల్పడించుట మంచిదని కమిటీ వారభిప్రాయ ముచున్నది. పెండింగు గారమును జేయుట నిజమేయుదురు. వారియు చేసిన మనశేయని యూరకొనుటకు నీలులేదు. క్వలో మెడిబుగారము డిగుమతి యగునను నమ్మకము లేక పోయినను వానిదిగుమతి జరిగిన ప్రస్తుతపు అభ్యంతరములను సాధ్యమైనంత త్వరలో తీసివేయ వలయును. 1916-17 వ సంవత్సరములో మొత్తము మీద 45 లక్షల పౌణుల బంగారము మన కేళ్ళు గనులనుండి యుత్పత్తి జయ్యెను. క్రొత్త బంగారపు స్టాండర్డు నేర్పరగి దాని కీబంగారమును మదర్సు వినియోగింపబడునా లేనా ప్రజలు బంగారము కావలయునని కోరినప్పుడు దానినితాత్కాలికముగ వాడి వారిని కొంతవరకు తృప్తిపరచుటయూ యను విషయమును వరిలనచేయుట యుక్తముగ నుండును. కొన్ని విషయములలో ప్రభుత్వమువారి నియంత్రణాధికారము అవగతము. దానిని సాధ్యమైనంత త్వరలో మానవలయును. ఇప్పుడు ధరలను వారు నిర్ణయించిరి. దానికి చాలా ఆక్షేపములున్నవి. ఎరువుతీనవర్తము ముండినవి విక్రయంపరచిన వచ్చును. మారకపు బ్యాంకులు మామూలు రేట్లకు సామ్యమయ్యెను. వారు తక్కువకు అడిగెదరు. అప్పుడు వట్టు కొని ముండిన ఆమ్మకొలన కచ్చుకు.

తూర్పు ఆఫ్రికాలోని వర్తకము.

తూర్పు ఆఫ్రికాలో వర్తకము విషయమై వారు తమ యభిప్రాయమును తెలిపిన వర్తకపు కమిషనరు నేర్పరచుటలన లాభిప్రయముగ నుండవచ్చును కాని వర్తకపు కమిషనరు పెట్టుటలన అవకాశముగ నుండదు. ఇదివరకు తూర్పు ఆఫ్రికాలో వర్తకముచేయు వారందరు దీని కొరతనుకొనెను. తూర్పు ఆఫ్రికాలో నుండిన వర్తకకాళములను భారతవర్తకముగ మనంతకు పోవుటలేదు. ఒకటి తిగిన్న యథాప్రకారము తచ్చువు పోవుచుండినప్పుడు వారు వర్తకము ప్రారంభించి లాభము పొందుటకు సాయరథ్యము కలదు. వారందరు నిధిముగ నున్నార.

వర్తకసంఘముల సభి.

1920 సంవత్సరములో వర్తకసంఘములసభను జరుగవలయునని బొంబాయి వర్తక సంఘమువారు కోరుచున్నారు. విరోపియను వర్తక సంఘము మొదటిసభను జరుపుకోవలయును. దానిలో సింహళములోని సంఘము చేరవలయును. భారతీయ వర్తకసంఘములలో నుభ్యమైనది ప్రతినిధులను పంపునట్లు ఆహ్వానము చేయు విషయమును చర్చించుట మొదటి కార్యక్రమమై యుండవచ్చును.

మైక్రుపుత్రిక నలహా.

మన కరెన్సీనిధిలో కొంతను విక్రయించి దానికి బదులుగ రూపాయలు (పెండి నాణెములు) పుచ్చుకొను విషయమును యోచింపవలసినదని మైక్రుపుత్రిక వాయుచున్నది. ఇందువలన చాలలాభము వచ్చును. రూపాయలు చేయుటకు పెండితల ఇబ్బందిపడుటయు తగ్గును.

40 మొదలు 50 కంటే తక్కువమందిసభ్యులుండరాదు. వా సోదర సభ్యుల ప్రకారము గ్రాండు కమిటీలో ప్రస్తుతమున్న కానసభలో కన్న తక్కువమంది సభ్యులుండరు. దానివలన ప్రభుత్వము ప్రభుత్వ కానసభ గానించుటకు ఇప్పటి సభిపాటి సభ్యులనుకూడ జాలవు. తమ మానసను గుర్తించుకొనుటకు ప్రతికమిటీ సమావేశమునకు ఉద్యోగ సభ్యులందరు హాజరు కావలసియు పరిశోధనాత్మక సభ్యులందఱును తప్పక హాజరుగూడరనియు వాసోదరసభ్యులు ప్రతిపాదించుచున్నారు. ప్రభుత్వ కార్యములకు కొనసాగించు కొనుటకు నిష్పూరులు, అంగ్లో హైందవులు, శక్తియుక్త ప్రవులు మొదలగువారి ప్రతినిధుల సహాయము వడయుటకు వారికివచ్చుములేదు. సంఘములో పూర్వసాంప్రదాయ బద్ధులగు వారివై వాధారపడుటకు నీలులేదని వారలకొనుచున్నారు. ఇతిహాసాగత ప్రశ్ననియుక్త సభ్యులందఱును ప్రభుత్వమునకు ప్రతిపాదముగా నుండురని వారియభిప్రాయము. ఇట్టి యూహలను వెల్లెచ్చుటకు మనకు హక్కులేదని వాడుభిప్రాయము. పొతుబగోసంఘమువారు నూచించిన ఉద్యోగ సభ్యుల సంఖ్యను వీరంగీకరించెదరుగాని గాగిండుకమిటీ నిర్వాణము కొంత ఆసంఘమువారు కావించిన నూచనలను వీరు తిరక్కురించుచున్నారు.

వా సోదరసభ్యులు తెలిపిన నూచనలను మరకొన్నిటిని కూడనే సంగీకరింపజాలరు. కానసభ రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువై అధికారము జపించువో పువాలనా కరియాలను తగ్గునని వీరు హించుచున్నారు. ఇట్టి యూహకు వాకెక్కడను ఆధారము కన్పింపదు. ప్రజానియుక్త సభ్యులు ఇదివరకు కలిపిన కృషిని బట్టి తద్వ్యతిరేక మగు యూహనుచేయుట న్యాయము. కానసభలో సభ్యులలో వాధ్యులను గలిగించునని మనము కలంకక అని పరిపాలనా పరిమాణమును ఎల్లప్పుడును తగ్గించుచునే యుండుననియు గతర్పుగాను ఎల్లప్పుడును కంటిలో పొతులు వైచుకొని సభ్యుల చర్యలను పరిశీలించుచుండ వలసినదనియు కలంకుటచూడ గవ్వరు గావొక్కరికే మరపాలనా వాధ్యులట్టి నట్లు గాగించుచున్నది. ఇందును బట్టి ఒక్కటే యూహకు అనికాళిగా లుగుచున్నది. జేకేజేయును కొంత కానసభలను అసలే దద్దురించి గవ్వరు గావొకరినందుకాధికార వాధ్యులను నొనగటయే మేలనోచుచున్నది. కాని అట్టియుద్దేశము కన్పించుటలేదు. సంస్కరణముల ముఖ్యోద్దేశము ప్రభుత్వమున ప్రజల కనుకూల మగుకట్టొరించుటమను, కానసభలకు స్వాతంత్ర్య ప్రభావాలై కాఖల పరిపాలనమైన నిబాధికారము నొనగటయు ననుట లేదు తెల్లము. అందుచే కానసభలకు తమ వాధ్యులను సుకమముగ నిర్వహించుటల ప్రాత్యావాళుపవలసి యున్నది. సామాన్య విషయములన్నిటిలో గవ్వరుగారు కానసభివారి యప్రము ననుసరించియే ప్రవర్తించుట వాధ్యులు. స్వాతంత్ర్య కాఖలలోగూడ సాధ్యమగు సంతకరత కానసభిల మూలముననే కానసముల గానించుట వాధ్యులు. తనకుల "సర్టిఫికేటు" అధికారమును అందుక ముక్రమే యుపయోగించుట గవ్వరు ధర్మమై యున్నది.

గ్రాండు కమిటీ సభిలను తరచుగ జరపరాదు. ప్రతిగ్రాండు కమిటీ సభి యందును ఉద్యోగ సభ్యులందఱును ఏల హాజరుకాకో నాకు తెలియదు. ఏకకాలమందు ఒక్క కమిటీమాత్రమే నూచేకవచ్చును. కానసభలో ఉద్యోగ సభ్యులు సాధారణముగ హాజరుకానంద నుండదు. వేరేయ గ్రాండు కమిటీలను చేరువేయ రకముల మనముల నేర్పాటు చేయుటకుగాని అధికార సభ్యులు ప్రభుత్వ కార్యములకు తోడ్పడదను నని క్యానసభిగాని గ్రాండుకమిటీ సంఖ్యను నికరీకముగ పెంచుట అవసరము కాదు. ప్రతి కానసభియందును కొంతమంది ప్రభుత్వ నియమితులును మరకొందఱు ప్రజాని యుక్తులును, ప్రజానియుక్త సభ్యుల అభిప్రాయములతో నేకీ భవింపకుండినటుల మనకు తెలిసియే యున్నది. భవికాలమున భేదాభిప్రాయములు మరింత పెరిగి తీరును. అధికారసభ్యుల అధిక సంఖ్యలను తొలగించుట, అపుడు మిగిలిన సభ్యులలో కక్షలు బయలుపేరి ప్రజానియుక్త సభ్యులలోనే భేదాభిప్రాయములు యెదలించును. అనధికార సభ్యులలో వికమత్యము ఉండజాలదు. సామ్రాజ్య కానసభలో ఇటీవల గలిగిన అనుభవమునూర్చి వాసోదర సభ్యులు వివరించిరి. ఇందువలన అనధికారసభ్యు లెవరును ప్రభుత్వకార్యమునకు తోడ్పడుదురని విశ్వసించుటకు నీలులేదని వీరియభిప్రాయము. ఎల్లరలో నేకగ్రీవముగ ప్రాతిపక్ష్యము రగుల్కొల్పుచేసిన

ప్రభుత్వకానసభ మిగుల వివాదగ్రస్తమైన దనుటకు సందియములేదు. ప్రజలకిష్టములేదే వారివై నోక కానసభను జొప్పించ జేసెడి ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయమునకు ఎంతవిలువగలదో అనధికారసభ్యుల సంయుక్తాభిప్రాయమునకు నంత విలువ యుండును. ఈ సందర్భమున యాక్టే ప్రభువు ఇండియా ప్రభుత్వము వారకపేస సంజేకములోని వాక్యములు నాకు స్మరణకు వచ్చుచున్నవి. రాష్ట్రీయసభిలలో ఉద్యోగ సభ్యుల సంఖ్య అధికముగ నుండ నవసరములేదని అతను 1908, నవంబరు సందేశమున నిర్ణయించెను. అధికారసభ్యులందఱు కలసి ఒక కార్యము చూడ దనునపుడు దానిని కొనసాగించుట వాంఛనీయును కాదని ఆయన నూచించెను. ప్రజాభిప్రాయ మింకను బలమై ప్రభుత్వము వారు ప్రజాభిప్రాయము ననుసరింపవలసిన తరుణము అసన్నమగుచున్నపుడు మార్గేగారి వాతము ఎంత అవసరమైనదో గ్రహింపవచ్చును. నేను నూచించిన కారణములు సరియగునెడల మాంటు ఫర్న నివేదికముయొక్కయు, సోతు బగోసంఘ నివేదికము యొక్కయు నూచనలను అంగీకరించుట నులభము. సోతుబగోసంఘమువారి నూచనలను నుంచి కానసభిలను నిర్బంధపడువో నూటికి 40 మొదలు 50 వరకు సంఖ్యలుగల గ్రాండు కమిటీలను నియమించుటలో నష్టమేమియులేదు. గవ్వరు గారునియుమించెడి అనధికారసభలను పరిభ్రష్ట నియమితుల నుండియే గ్రహింపవలసిన అవసరము లేదు. మాంటుఫర్న నివేదికమందు గవ్వరు గారు ప్రజానియుక్త సభ్యులను నియమింపరాదని ఎక్కడను చెప్పబడి యుండలేదు. ప్రజానియుక్తులలో తమకు నమ్మకముగలవారి నే గవర్నరుగారు నియమింపవచ్చును. కానసభివారి అధికారములను తొలగించి గ్రాండుకమిటీయాలయగ అత్యల్ప సంఖ్యాకులగు ప్రజానియుక్త సభ్యుల సహాయంతో గావించెడి కానసభుచెడ్డ కానసభయై యుండవలయును. అనధికార సభ్యులలో నొక్కరైనను ఆ కానసభునకు అవకాశము లేనపుడు ఆ కానసభలను కావించకుండుటయే సర్వోత్తమమని నేను ఖండితముగ చెప్పగలను.

ఇట్టి అభిప్రాయములు వాకుండుటచే సంస్కరణ నివేదికయందు మాన్యుల జేయ నెంచెడి వా సోదర సభ్యులలో నే నేకీభవింపజాలనందులకు చింతించుచున్నాను.

28 మే, 1919. సి. కంకరన్నాయరు.

చెన్నపురి కానసభ.

ఈనెల 12 వ తేదిని సభాసమావేశము జరుగును సభ్యుల సంపూర్ణ కట్టి.

నియోజిత అనధికార సభ్యులు.
దివానుబవాదరు పిట్టి త్యాగరాజుశ్రేష్ఠి రిరెండు ఇ. ఎం. మెక్కయిలు, సి. వి. ఎస్. నరసింహరాజు, కొండా నేంకటప్పయ్య పంతులు, రావుబవాదరు టి. బాలాజీరావు నాయుడు, పి. నీరావు, డబ్ల్యూ. విజయరావులు మొదల్యారు వి. వి. నరసింహయ్య, వి. మాధవరాజు, ఎలియనంబుని (కొల్లంగోడు) రావుబవాదరు వి. కే. రామానూజాచారి, రాయుబవాదరు టి. ఎన్. పి. కేశవానంద్, పి.రావుంరాజు, రావుబాదు రాజా, వి. వేంకటపతిరాజు, టి. ఆర్. రామచంద్రయ్య, భానుసాహెబు హాజీ అబ్దుల్లాహాజీ కాసింసాహెబు బవాదరు, యాకూబుహుస్సేను సాహెబు బవాదరు, భానుబవాదరు. ఎ. టి. జి. ఎం. అహమదు కింది మరకాళు, సర్ గార్డను ప్రేజకు, జే. హెచ్. భోంగరు, జి. వి రిచ్చనను గార్డు.

నియమింపబడిన వుద్యోగసభ్యులు.
పి. జె. జి. కాంప్ల. సి. వి. ఇ. ఎస్. కాన్సు, ఆర్. డబ్ల్యూ. జేవిను, మేజరు జవరలు జి. జి. గిఫర్డు, సి. ఎస్. వి. ఎల్. టి. హరిను, డబ్ల్యూ. జే. జే. హులీ, ఆర్. తిట్టు హాయిన్ను, ఇ. ఎస్. లాయడు, ఎన్. ఇ. మార్గరీటాంక్సు సి. వి. ఇ. ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు (అడ్వోకేటు జవరలు) గార్డు.

నియమింప బడిన నిరద్యోగులు.
టి. పి. అరుమనాథ పిళ్ళ, ఎం. సి. రాజా, ఎం. డి. జేవరాను, దివానుబవాదరు టి. జే. కి. కాచారి, హెచ్. హెచ్. జి. మిచెలు, రావు సాహెబు, ఎం. సి. ముత్తయ్య పెట్టి, భాను బవాదరు ఎన్. మహమదు వుస్మాను సాహెబు బవాదరు, రావుసాహెబు టి. నంబెరమాళు శ్రేష్ఠి, పర్లాకి మిడి జమిందారు, బొద్దిల్లి రాజా, టి. రిచ్చిండు, రావుబవాదరు ఎన్. ముద్దారావుగార్డు.

విదేశ తంత్రీవార్తలు

(వైటరు - ఏ జెస్సీ)

లివర్పూలులో దోపిడి

పైసికులను పిలిపించుట

లండను, ఆగస్టు 4:—లివర్పూలురాజ్రి లివర్పూలు పట్టణములోని దుకాణములను ఆల్లరిముకలు దోచుకొనెను. అందులో శ్రీమద్రాజ్రి గలరు. కిరాబా దుకాణములను నగల దుకాణములను, జోళ్లను దుకాణములను, వారు కొల్లగొట్టిరి. అది పట్టణములో రోడ్డు మందలములో నున్నది. వారు యధేచ్ఛగ నుంచరించిరి. శ్రీమద్రాజ్రి వారిపక్కనుండిక చపటాలమీద కూర్చుండిరి. వారు దోచుకొనినవిన్న జోళ్లను తొడుగు కొనుచుండిరి బట్టలను కట్టుకొనుచుండిరి. వారు తమకు సరి పోనివస్తువుల నవతల పారవేయుచుండిరి. సంగీతపు పెట్టెలను దుకాణములనుండి బయటకు లాగుకొని వచ్చి అల్లరిముకలు పిలిచి ధులలో చేరి సంగీతము పూర్తియైంది. కాని ఆహారసామగ్రిని అమ్మే దుకాణములో తొరబడి దోచుకొనుచుండిక ఒకగుంపును పోలీసువారు చుట్టవేసి కొందరిని పట్టుకొనిరి. పోలీసువారు కర్రలువెట్టి కొట్టి ముకలు విడగొట్టిరి. వారిలో 28 మందిని పట్టుకొనిరి. వారి విడిపించుకొని పోలీసులను ఆల్లరిగాండు) ప్రకటించిరి కాని వారిటట పాగిరాతారు. వైసులు తుపాకు లొకబాద చేర్చిరి. వారిలో నెవరికిని దెబ్బ కలుగలేదు. వైసులు ముకతో తలదడిపప్పుకు వారు పక్క పీఠులలోనికి పారిపోయి తిరిగి పీఠులలోనికి వచ్చి దోచుకొనటం కారణించిరి. తెల్లవారుట్ట 4 గంటలకు దోపిడి తగ్గి పోయి ఆదివారమున యమున తిరిగి పూర్తియైంది. వాహాలో రోడులోని సీసాల దుకాణమును దోచుకొనిరి. వైసులు రెండు మోటారులలో నచ్చి వారిని పట్టుకొనిరి. వైసుల మీద ముకలు రాక్షు దుర్బిని. వైసులు వెకి తుపాకులు (వేల్చిరి. ఒకడు మోటారు బండి మీదకు దిగి వైసులచేతిలోని తుపాకీని లాగు కొరవలచెను పూజలను భయపెట్టుటకై ఒకటి రెండుసార్లు తుపాకులకు వేల్చిరి. కానఅందులను ప్రయోజనములేకపోయెను. తిరువారం ఇద్దరు ఒకనిమీద తుపాకీ వేల్చుగా నతడు కిందపడి పోయెను. ఆతనికి స్పృతి కప్పిపోయెను. ఆతనిని వైద్యశాలకు తీసి కొనిపోయిరి. 200 మందిని పట్టుకొనినను 1600 మందివైసులను పట్టణమునకు వంపించిరి. పట్టణములో నెవ్వరికి భంగము కలుగదని అధికారులు వైర్యముగ నున్నారు. పట్టణములోని ముఖ్యభాగము నింతవరకు వైసులు రక్షించిరి.

సమ్మెకట్టుమనికొరట.

లివర్పూలులోని కార్మిక పక్షమువారు సభచేసి పోలీసు సంఘముతో సానుభూతి చూపుటకై ప్రతివారిని పని మానివేయమని కోరుటకు తీర్మానించిరి. వర్తక సంఘముల విషయమై ప్రభుత్వమువారుచేసిన దానిని ఆక్షేపించుటకు ఇట్లు నిశ్చయించిరి.

బర్మిన్ హామ్స్లో దోపిడి.

బర్మిన్ హామ్స్లో నూరుమంది పోలీసువారు పని మానివేసిరి. అక్కడ గత రాత్రి యెక్కడగ దోపిడి జరిగెను. దోపిడి తిరిగి ప్రారంభమగుట.

లివర్పూలు: దోపిడి తిరిగి నిన్న సాయంకాలము ప్రారంభమయ్యెను. కాని పోలీసువారు కర్రతో చాలమంది ముకను తరిమివేసిరి.

పోలీసు వారికి సానుభూతి.

పోలీసువారిలో సానుభూతిని చూపుచు లొకమోటిపు ఇంజనీరులు, బొగ్గువేయవారు నేటి రాత్రి సమ్మెకట్టిరి. అందులను లండను, సోతు వైట్లిన రైలువేలో బండ్లుమాములుగ నడుచుటలేదు.

కార్మికులందఱు గనుల పనివాండు.

కార్మికులందఱుగనులలో పనిచేయు 10 వేలమంది సమ్మెకట్టిరి. వారు పని ఆరగంటలందలయినను కొరకు నున్నారు.

బర్మిన్ హామ్స్లోని స్థితి.

బర్మిన్ హామ్స్లో 4 వందలమంది పోలీసువారు పని చేసిరి. లివర్పూలులో దోపిడి గాండు) దుకాణములు బ్రదలు కొట్టిరి. వారిని వైసులు సన్నిహిత పోడితి తరిమి

వేసిరి. కొన్ని "బాంకులు"నూ పట్టుకొనుటకు యత్న పుట్టెను మెక్సికోలో నిర్బంధించిరి. ఆ నాణెలన్నీ ఇం స్టానును రక్షించుచున్నది. అక్కడ దోపిడి జరిగెను. కొన్నిటికి ఆల్లరిగాండు) నిర్బంధించిరి. 60 మందిని పరకును పట్టుకొనిరి.

కామస్వరూపలో పాపపు గా రిట్టు తెలియజేసిరి: పోలీసు వారి స్థితి గతులలో సంకమాపు లేదు. పనిమాని చేసినవారి సంఖ్య కొద్దిగ వృద్ధియయ్యెను. మొత్తాపొలిటుకు క్రడకములోని 19000 మందిలో 1, 058; లండను నగరములో 1170 మందిలో 57; లివర్పూలులో 2100 మందిలో 92 8; బర్మిన్ హామ్స్ 1258 లో 118; బూటిలో 68; బిర్మిన్ హామ్స్ 106; వాలసెలో 1 మనిమానివేసిరి. ఇతర నిర్బంధంలో వారతమను పనిమానుకో లేదు. నరేకదా వాడనభయచేసి సమ్మె కట్టినవారిని నిరసించిరి.

ఈ సమ్మెకట్టు పరిశ్రమలకు సంబంధించిన తగాదా కాదు. ఇది నిష్పరము. గరన్న మెంటువారు పనిమానుకొనినవారిలో సమాధానమునకు గారు. పనిలోనుండి తొలగించినవారిని తిరిగి వెట్టుకోరు.

ట్రామ్వేవారు పనిమానుకు:—ఇదివరకు పనిచేసినదాని కి రావలసిన జీతమునుగరించి లివర్పూలులోని ట్రామ్వేవారివాండు సమ్మెకట్టిరి.

యార్క్ షైర్ గనుల పనివాండు:—గరన్న మెంటువారు తెలిపిన విధానము నొప్పుకోమాదదని యార్క్ షైర్ గనుల పనివాండు) తీర్మానించిరి.

పోలీసువారి సెలవు.

మామూలు కాలముకంటె యెక్కువ అదనముగ పని చేయకుండ కట్టుబట్టుము చేయుటకొరకు పోలీసువారి సెలవులు రద్దు చేసిరి.

లివర్పూలులోని నష్టము.

లివర్పూలులో నింతవరకు 850 మందిని పట్టుకొనిరి. ఒకరు పనిపోయిరి. 2½ లక్షల పానుల ఆస్తి నష్టమైయున్నది చెప్పుదురు.

సెర్వియా మంత్రులు

బెల్గ్రేడు, ఆగస్టు 8:—సెర్వియా మంత్రులు రాజీనామా నిశ్చిరి.

కాలిఫోర్నియాలో బాంబులు

లాసేంజలను, ఆగస్టు 4:—వెనక అసిస్టెంటు ఆటూరిని జనరలుగానుండిన గాస్కెరులాలరు గారు కొన్ని ఏడ్లక్రికము కొందరిని కిషించిరి. వారిపుడు వగడిచ్చుకొనుటకు లాలరు గారి యింటిమీద బాంబులకు వేరుగా బాంబు(వేలి యిల్లు తగులబడినది. లాలరు దంకకు లిద్దరుకు కాలి పనిపోయి యుండురు.

అమెరికాలో ఆహార వదార్థములు.

వాషింగ్టను, ఆగస్టు 8:—అమెరికాలో ఆహార వదార్థములు హెచ్చుగా నుండుటచే నేనలకొరకు కొనబడిన వదార్థములలో మిగిలిన వానిని ప్రజలకు వెంటనే విక్రియింపవలెనని అధికారులు ప్రకటించిరి.

రష్యాలో యూదులు

లండను, ఆగస్టు 8:—కన్స్టాంపులో కార్మికులు యూదులవై చాలఆగ్రహమును కలిగియున్నారు. జనరలు దొరికిగారు పోగాగిములకు మానిపించినందులకు బహిరంగముగ వాక్షేపించుచున్నారు.

Seeds & Plants.

నానావిధ చెట్లదీనునులు.

మెడల్లు పొందిన నేలం గ్రేడ్ మామిడి చెట్లు వల విధమైన చెట్లదీనునులు యొక ఆశీక విధము లయిన మొక్కల దీనునులు సీను, నాలు, కాదుకూరలు, విత్తనములు సరసముగ విక్రియింపబడును. కావలసిన వారు అర్ధరాస్త్రాంపు పంపితే, పటముతో ఇంగ్లీషు తెలుగు క్యాలూరు పంపుతాము. కాబులు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

ఎస్. కె. వి. కాదర్ మీరాసాహేబు

(959) విత్తనములు, మొక్కల వర్తకుడు, నేలం.

స్థానికేతర వార్తలు

తంత్రీవార్తలు:—లండను నుండి బొంబాయికి పూర్తి రేటు తంత్రీవార్తకు ఆలగ్యము 1 రోజు. ఆరరేటుకు 2 రోజులు. బొంబాయినుండి లండనుకు పూర్తి రేటుకు 2 రోజులు. ఆరరేటుకు 5 రోజులు.

అన్న దానము:—వెనుమార గాగిములో మేకా వెంకటరెడ్డి గారును, దీరి తమ్ముడు మామయ్య గారుకు జూలయి 27 వ తేదీ వారి కలిగారి అంకణ క్రియలు జరపు రోజున 4600 లు వీరజనులకు మహా సంతోషముతో నన్నరదానము చేసిరి.

యువజన భ్రాతృమండలి:— బాగ్ జేస్య 1/27 నెంబరు గృహమునందున్న బ్రహ్మసమాజపు పఠనమందిరము నందు బ్రాతృరు ఉన్న వ లక్ష్మీవారాయణ గారు "సంచల సేల మట్టుకొనరాదు" అను విషయమునుగూర్చి రేపుసాయం కాలము 4½ గంటలకు ఉత్సాహించెను, మోగోర్సుకీలు సి. రాజగోపాలాచార్యులు గారు సభాధిపత్యము వహించెను.

ఆంధ్రమహాసభలు:—ఈ సెల రి వ తేదీ సాయం కాలము జరిగిన కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ సభయందు ఆంధ్రమహాసభ ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మహాసభ ఈ రెంటిని కలిపి ఒక సభగానే అనంత ప్రయత్నంబు జరుగవలెననియు, తేదీవో ఆంధ్రీయ స్త్రీయ సభకు ఆధ్యక్షులుగ మద్రాసులోని టి. వి. వేంకటాచార్యులుగారిని గాని, రాపుబహదూర్ సి. వి. గుబ్బి హ్యూయం గారిని (బర్మిన్) గాని ఈ శేర్ల సభసను నియమించ వలెననియు తీర్మానింపబడినది.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభ:— కడవి 4,5 దినముల నుండి మానవకాళిక ఆంధ్రపత్రిక వై సభనుగూర్చి వ్రాయుచుండు ట్రాన్స్మిక్షరము. సభాధ్యక్షునియొక్క కనుగూర్చి యాంధ్రతేజములలో భిక్షాభిప్రాయములు కలుగుచున్నవి. సర్వోత్తమరావు గారు మాతృతేజమును ప్రేమించుచున్నాని, తన్ను తానెత్తుచును (ప్రేమించుకొనరు. వీరి తేజాభిమానము (ప్రేమ కన్న నెక్కువైనది. అతిభక్తిగారములలో గూడుకొన్నది. దాక్తురు పట్టాభి సీతారామయ్యగారు తమ పేరుకు తొలగించ గోరుటచే ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సభయందు దత్తయంధల వాస్తవ్యులగు సర్వోత్తమరావుగారి నవ్యక్షులుగా నెన్నుకొని దత్తయంధల గౌరవమును నిజుచుకు గాక యని గోరుచున్నారము. —ఆంధ్రీవాణి.

గ్రామోద్యోగముల సభ:—కృష్ణాజిల్లా గ్రామోద్యోగముల సంఘ కార్యదర్శి, బొడ్డపాటి వెంకటేశ్వరరావు గారు మా కిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— రైతుల కష్టములను, గ్రామోద్యోగముల యిక్కట్లులను తెలిసికొని దొంతము వారికి నివేదించుటకై గా. భూ. వేంకటపతిరాజుగారును, గా. కొండ వేంకటప్పయ్య పంతులుగారును ఈ సెల రి తేదీని గుడివాడ విజ్ఞప్తముచున్నారు. వారిని పురస్కరించుకొని గవర్నరుగారికిని, రి విమోచితవారికిని గ్రామోద్యోగముల పక్షమున రాయబారము పంపబలసియున్నది. ఈ రాయబారము యేర్పరుటకు కొనుకు ఈ సెల రి వ తేదీని మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు భజన సమాజయిందిరమున కృష్ణాజిల్లా గ్రామోద్యోగముల సంఘ కార్య నిర్వాహకుల సభజనుగును.

Turkey
Turkish Question.
Lucknow Mussalman Meeting.
Support Latest Memorial to Premier.
LUCKNOW, August 6.
A crowded meeting of the Mussalman of Lucknow was held on Tuesday evening at Rifai Hall under the presidency of Mr. Mahomed Naim, Advocate, an ex-member of the Provincial Legislative Council at which the following resolution was passed:—That this general meeting of the Mussalman of Lucknow strongly supports the memorial submitted by leading Mussalman, resident in England, to His Majesty's Prime Minister on the 14th June 1919 and most earnestly urges the Prime Minister to use the full weight and influence of the Empire to secure the acceptance by the allied powers of the appeals therein made, in order to remove the prevailing sense of injustice and bitterness among His Majesty's loyal Moslem subjects. It was also resolved that the above resolution be cabled to His Majesty's Prime Minister and to the Secretary of State for India.

World's News.

(Reuter's Agency.)

England

Looting at Liverpool.

Troops Called Out.

LONDON, August 4. Gangs of hoodlums, including women, beginning at midnight on Saturday, systematically looted the shops, chiefly the grocers, jewellers, bootmakers and hosiery in the Scotland Road district of Liverpool. They had things pretty much their own way, women and children sitting on the pavement trying on boots and clothing and discarding misfit. Pictures were dragged out of a music shop and the looters held a concert in the street, but the gang pillaging a provision store were trapped by a force of police consisting of recruits, detectives and special constables, who charged with batons and arrested twenty-three, defeating several attempts at rescue. The troops at one point fired a volley, but none was hurt. The looters when charged escaped into side streets and then returned into the main thoroughfares to complete pillaging. Rioting ceased at four in the morning and was resumed on Sunday morning, when a bottling stores in Vauxhall Road was raided. Two motor lorries filled with troops came up and arrested all the looters. A hostile crowd threw stones at the troops, who fired over their heads. One man climbed on to a lorry and tried to wrench the bayonet from a soldier. Two or three warning shots were fired without effect, and then two were fired at a man, who collapsed and was taken to hospital unconscious. Altogether 200 arrests were made between midnight and noon. Sixteen hundred more troops have arrived in the city and the authorities are confident of maintaining order. The troops have hitherto protected the main portion of the city.

A General Strike Called.

A meeting convened by the Labour Party in Liverpool resolved to call a general strike in sympathy with the Police Union and as a protest against Government attack on Trade Unionism.

Position at Birkenhead

There was extensive looting last evening at Birkenhead, where a hundred police are on strike.

Renewed Looting.

Looting was renewed in Liverpool yesterday evening, but huge crowds were dispersed by uniformed police with batons.

A Sympathetic Strike.

Six hundred men of the Nine Elms branch of the Associated Locomotive Engineers and firemen struck at midnight in sympathy with the Police Union. Consequently service on the London and South Western Railway is restricted.

Northumberland Miners.

Ten thousand Miners at Ashington in Northumberland have struck for a six-hour shift.

Fresh Developments.

Four hundred Police have now struck in Birmingham. There are further strike developments except at Liverpool, where gangs of hoodlums indulged in widespread looting and wrecking of shops before they were dispersed by the troops with fixed bayonets. A number of tanks are in readiness and the battleship "Valiant" and two destroyers have arrived in the Mersey to protect the docks, where there have been some attempts at looting and incendiarism. At least sixty arrests have been made.

Statement in the Commons.

LONDON, August 4. In the House of Commons, Mr. Shortt stated that the police situation had not materially altered, though the number of men who had refused duty had increased slightly. The figures were:—The Metropolitan area, 1,658 out of 19,000; the City of London, 37 out of 1,170; Liverpool, 423 out of 2,100; Birmingham, 118 out of 1,256; Birkenhead, 106, Beccle 63 and Wallasey 1. No men of any other force had refused duty. [Cheers] On the contrary many forces had held meetings repudiating the strike. Mr. Shortt emphasised that the strike was not an ordinary industrial dispute, but a mutiny. The Government could not entertain any question of a compromise, [cheers] or of reinstatement of the dismissed men.

Liverpool Tramway Strike.

The Liverpool Tramway men have struck owing to a dispute over back pay.

Yorkshire Miners' Decision.

Meetings of Yorkshire Miners to-day passed a resolution re-affirming the decision of the Council not to accept the Government formula.

Police Leave Stopped.

All police leave has been stopped in order to reduce extra duty owing to dismissals.

Damage at Liverpool.

Hitherto 350 arrests have been made at Liverpool. One death has occurred and the damage is estimated at over a quarter of a million sterling.

War Services.

Official Recognition.

LONDON, August 5. The Prime Minister on Wednesday moves a resolution of thanks, firstly, to the officers, petty officers, and men of the Navy and the Royal Marines, for their sleepless watch over the seas and the courage, resource and devotion with which during four years of constant peril, they maintained the blockade of the enemy's coast, conveyed armies from most distant lands, and defended the commerce of the civilised world against the craft and subtlety of the ruthless foe. Secondly, to the officers, non-commissioned officers, and men of the Armies, on the field, for matchless

valour and endurance, with which, amid circumstances of unexampled hardship, they sustained the shock of the war in many climes, for the good humour, clemency, and patience of their bearing and for the undaunted spirit which carried them through four years of strenuous toil to complete a splendid victory. Thirdly, to the officers, non-commissioned officers and men of the Air Force for their brilliant daring and conspicuous services over the seas and over land. Fourthly, to the gallant troops from the Dominions, Overseas, from India, and from the Crown Colonies, for the promptitude with which they responded to call for justice and freedom, and for the noble part they played in conjunction with their comrades of the British Islands in securing the triumph of right over wrong. Fifthly, to the women of the medical and other auxiliary services, for their devotion in tending the sick and wounded and other duties faithfully and bravely discharged. Sixthly, to the officers and men of the Mercantile Marine for fine, fearless seamanship, whereby our people were preserved from want and our cause from disaster. Seventhly, that this House both acknowledge with deep submission and reverence the heroism of those who have fallen in the service of their country, and tenders its sympathy to their relatives in the hour of their sorrow and their pride. Mr. Lloyd George also moves a resolution recording the profound sense of admiration and attitude for the supreme service rendered to the British nation by Field Marshal Foch, as Generalissimo of the Allied armies.

Identical resolutions will be proposed by Lord Curzon in the House of Lords. Proposals for money grants to victorious leaders will be brought up by Mr. Lloyd George to-day in the form of a message from the King.

Indian Currency Problem.

LONDON, August 2.

The "Times" mentions as worthy of consideration the suggestion that a portion of the Indian Currency Reserves should be sold on condition that payment is made in silver rupees. It is claimed that this would result in considerable profit to the reserves and the Indian demand for silver for coinage would be correspondingly reduced.

Victorious War Heroes.

Proposed Grant to British Leaders.

LONDON, August 4.

The "Times" says that the Government will propose that Parliament should grant £100,000 each to Sir David Beatty and Sir Douglas Haig, £50,000 to Viscount Jellicoe and Viscount French and small sums to General Sir Edmund Allenby, General Sir Herbert Plumer, Sir Henry Horne, Sir Julian Byng, Sir Henry Rawlinson, Sir William Birdwood, Field Marshal Sir George Milne and Field Marshal Sir Hugh Trenchard, making altogether £600,000.

Economic Situation.

Inadequate Coal Supply.

LONDON, August 4.

The Supreme Economic Council, sitting in London on the 1st instant, discussed, among other things, the difficulty of securing for Europe adequate supplies of coal, food and raw materials. The coal situation was recognised to be of the utmost gravity as the coal production of Europe has fallen to a dangerously low figure. The Council referred these questions to special sub-committees, of which that on coal meets in Paris to-day. The Council further decided to urge upon the various Governments the vital necessity of increasing the production and reducing consumption of coal in Europe during the present period of short supplies. The Council took special notice of the grave situation in Italy as regards coal.

Pine Spectacle.

LONDON, August 2.

London was delighted with the fine spectacle of the march past of the Indian troops. The contingent consisted of 2,000 stalwart fellows, who had seen hard fighting in Gallipoli, Palestine and Mesopotamia. It included 500 Indian officers, and at the head of the procession rode distinguished British leaders of Indian troops, including Generals Cox, Egerton, Jacobs, Melliss and Delamain. The marchpast was under the command of General Bostello. The leading rank and file was headed by Lieut-Colonel Gibbon, while at the head of the mass of troops rode General Money. The weather was overcast but dry. Thousands lined the streets and every window was filled with on lookers. The reception of troops was wonderfully enthusiastic, flowers being thrown into the ranks throughout the route. A great crowd near the Centaph watched the Indians salute impressively their fallen British comrades.

His Majesty's Message.

The following is the text of the King's speech to the troops:—

"It is with feelings of pride and gratification that I welcome in my home this representative contingent of British and Indian officers and men of my Army in India. I am specially glad that this meeting should take place when we are celebrating peace after victory. I deeply regret that unavoidable circumstances prevented your joining the troops of the Empire and the Allies in the victory procession on the 19th July. I thank the British troops for their magnificent services in the field, and I gratefully recognise the prompt and cheerful response of the Territorials to the country's call. Their patient endurance of prolonged separation from their homes and the sacrifices they have made in giving up their occupations in civil life. When temporary trouble arose in India, they, in common with their comrades from Mesopotamia, who were on their way home, of their free will, remained at their posts, though their homecoming was at hand. The exemplary conduct of all filled me and their countrymen with admiration. I heartily thank all my Indian soldiers for their loyal devotion to me and my Empire, for their sufferings cheerfully borne in the various campaigns in which they served in lands and climates so different from their own. At times their hearts must have been at the long separation from their homes. But they fought and died bravely. They rivalled the deeds of their ancestors and established

new and glorious traditions which they can hand on to their children for ever. I am glad to see among you representatives of the Imperial Service Troops, and I thank the Princes of the Native States in India and their subjects for their noble response to the call made by me for the defence of the Empire and for the cause in which the Allies fought and conquered. I know you will all unite with me in gratitude to God for the victory we achieved. I trust you will all enjoy your visit to England. May you return in safety and take with you to your homes and villages my personal message of thanks and goodwill."

A Newspaper Tribute.

The "Daily Telegraph" in a leader on our debt to India, says:—It cannot be too widely known that the Indian contingent saved the situation at the first battle of Ypres.

Naval Pageant.

Navy's Part in War.

LONDON, August 4.

The splendid part played by the Navy and the Mercantile Marine in the war was fittingly recognised to-day the fifth anniversary of Great Britain's declaration of war by a great pageant of the sea services on the Thames. Over a hundred and fifty craft participated in the procession from London Bridge to Chelsea, including the Royal Barge with Their Majesties on board and the Admiralty barge, also vessels representing the Navy, the Mercantile Marine, the Ministry of Shipping, the Customs, Lloyd's National Lifeboat Institution, Wireless Telegraphists, Sea Scouts, Fishermen's Mission to Seamen, the River Police, the Port of London Authority, and the Thames Conservancy. The King in Admiral's uniform, accompanied by the Queen, left Buckingham Palace at 8-30 and drove via, the Mall, the Strand, and Cannon Street to the custom House Jetty, where they embarked on the Royal Barge, which headed the procession. Both banks of the river were lined by cheering crowds. The bridges under which the procession passed were lined with enthusiastic spectators, whilst the river outside the course of the procession was alive with craft. The weather was fine but cloudy. On arrival by Cadogan Pier, Chelsea, Their Majesties disembarked to the accompaniment of a salute of twenty-one guns fired by the Naval Picket boats, and took their places on the Grand Strand on the embankment, whence the King took the salute of the boats. Hereafter the Lord Mayor led the procession back to London Bridge.

Federal Devolution Committee.

LONDON August 4

In the House of Commons Mr. Boner Law stated that the Speaker would preside over the Parliamentary Committee on Federal Devolution. He hoped to announce the composition of the Committee before the recess.

British Air Force.

Cadet College.

LONDON August 4.

The Air Ministry announces that the Royal Air Force Cadet College for training officers of the Air Force, will be opened in February. Fifty-five cadets will be admitted by the same competitive examination as for Sandhurst and Woolwich, and Cadetships for the Navy. Candidates may compete for one or more of the above colleges and cadetships alternatively at the same examination, which will be held in November. Candidates must be aged between 17½ and 19 on the 1st January, 1920, and must pass the medical examination. The course at the College will last for two years.

Indian Territorial's Dissatisfaction.

LONDON, August 5.

In the House of Commons, replying to Mr. Bennett and others with regard to the aggravation and dissatisfaction of the territorials in India, owing to the reports that they had volunteered to remain in India, Mr. Guest said that the war office was not responsible for the unfounded press reports. Sir J. D. Rees suggested that the war office had tacitly adopted the statements. Replying to Mr. Cantley, Mr. Guest stated that as near as possible the territorials in India would commence to return the very moment the hot weather was over. They would be repatriated before the ordinary demobilisation was proceeded with, that should be, with good fortune, before the end of the year.

King Decorates Indian Troops.

LONDON, August 4.

The decorations conferred on the Indian troops by the King on August 2nd included.—Victoria Cross, Naik Karan, Bahadur Rana (Gurkha rifle) for the most conspicuous bravery, and resource and utter contempt of danger at Ekkater, Egypt, on April 10th, 1918, when with a Lewis gun he knocked out an enemy machinegun, silenced the enemy bombers and riflemen and covered the withdrawal until enemy was close upon him.

Detention of Territorials in India.

Numerous Protests.

LONDON, August 1.

Numerous letters are appearing in the press protesting against the detention of territorials in India.

Frontier Transport Breakdown its Cause.

London, August 2.

A letter in the "Times" attributes the breakdown in transport on the frontier to the collapse of the macadamised roads. It says the Government was warned that the roads were unfit for motor transport. The "Times" praises clearness, compactness and the lack of technicality of statement of progress in India prepared by Mr. Rushbrook Williams, and trusts that Mr. Montagu will now deal with the urgent necessity for preparation of the Indian handmaid in a convenient form and promptly available for the public in England.

Police Strike. Liverpool Quiet.

London, August 5.
Liverpool was quiet yesterday except for the fire alleged to be the work of an incendiary which gutted corporation's wastepaper stores.

Liverpool Railwaymen's Meeting. Resolved to Support Police Strikers.

London, August 5.
Meetings of railwaymen at Liverpool last night passed a resolution calling upon the Executive of the National Union of railwaymen to support the police strikers. In the event of the Executive's refusal the meeting favoured direct action. Five hundred and thirty-one London south-western drivers are out as result of the Fine Arts resolution which was not authorised by the Executive of the society. Bank holiday traffic was considerably delayed.

King Receives Captain Geraro Reyne.

LONDON, August 4.
The King to-day received Captain Geraro Reyne, officer in charge and His Majesty's Indian orderly upon their return from India.

Afghan Campaign in Commons.

LONDON, August 5.
In the House of Commons, Mr. George Kekabert affirmed that the 1st-4th Devons, after its hardships was unfit to participate in the Afghan Campaign. Mr. Churchill re-emphasized that men from Mesopotamia detained in India, would be amongst the first to be repatriated. He regretted detention of such men in service, but the authorities in India were at present facing a serious emergency.

Indian Reform Bill.

Joint Committee Sitting.

MR. V. J. PATEL ON WOMEN FRANCHISE.

London, August 5.
At to-day's sitting of the Joint Committee, V. J. Patel submitted a long memorandum on behalf of the National Congress. He urged consideration of general extension of the franchise for women as well as for men, and said that unless the bill empowered the Legislative Council to amend or make the laws then absent, it would not be of much value. The Congress welcomed the bill as a slight advance towards their ideal. The Congress considered the people capable of undertaking responsible Government with the local administrative autonomy and it was for them to say when responsibility should be undertaken. Mr. Patel contended that there was strong demand in India for enfranchisement of women and declared that representation of the Indians on the Legislative Council under the bill was inadequate.

British Colonial Policy.

Empire and League of Nations.

LONDON, August 2.
Lord Milner, speaking at Oxford, referring to the British Commonwealth, said he did not share the fear that the independent position of the Dominions, India, and the Mother Country in the League of Nations would tend to disruption. If the Commonwealth went to pieces, the strongest pillar of the League would be shattered. We must always settle domestic differences among ourselves. The Commonwealth had more to lose than any other State by another Armageddon and nothing to gain. To have the full support of our Empire, our foreign policy must be broad, simple and straightforward.

Speaking in the colour question and the development of possessions, Lord Milner said it was absurd to denounce this policy as exploitation. He did not say that the colonies and protectorates were not often grossly exploited by the Powers that possessed them or that they had not themselves in some cases exploited their dependencies in the past. But he did say most emphatically that their present policy was vigorously directed to the prevention of such abuses. It was their duty to the inhabitants of these countries to make better use of their natural resources, often immense and almost completely neglected. In the process they inevitably enriched themselves, but if the material advantage derived from their trusteeship was unquestionable, was there not also a moral side? He was proud to think that as a general rule, men of their race, who had been entrusted with power over dependent races, had used it well and had striven to raise the people entrusted to their charge. The nation as a whole had gained much from their experience and their example.

King's Message to Premier.

Grants for War Services.

London, August 4.
The House of Commons to-day the speaker read a message from the King which the Premier handed to him, stating that His Majesty, taking into consideration the eminent war services of the commanders of the sea, land and air forces and desiring in recognition thereof to confer upon them some signal mark of his favour, recommended the House to enable him to make the following grants.

Mr. Beatty hundred thousand sterling, Lord Jellicoe fifty thousand, Messrs. Madden, Sturdee, Keyes, De Robeck, Tyrwhitt each ten thousand, Messrs. French and Allenby each fifty thousand, Messrs. Plumer, Rawlinson, Berg, Horne, each thirty thousand, Sir Maurice twenty-five thousand, Sir Henry Wilson, Sir William Robertson and Frenchard each ten thousand.

Northern Miners' Association. Decided General Strike.

LONDON, August 5.
The Northern Miners' Association has decided in favour of general strike, involving eleven thousand workers in Midlothian and east Lothian collieries.

Railway Strike Spreads.

London, August 5.
The Railway strike spread this morning to South London tube which was closed, resulting in overcrowding of buses and trams and compelling many to walk to business. Liverpool is now surrounded by a military cordon. Looters have been cowed by naval and military guards including the cavalry. Many police strikers have applied for reinstatement.

End of Lockout.

London, August 5.
HAVRE—The lockout has come to an end as a result of agreement between the employers and dockers.

War Service Honours.

London, August 5.
The following Honours have been conferred for War Services.

EARLDOMS.—Messrs. Beatty, Haig.
VISCOUNTY.—Mr. Allenby.
BARONIES.—Messrs. Plumer, Rawlinson, Byng, Horne.
BARONETRIES.—Admiral Hadden, Vice-Admiral Keyes, Rear-Admiral De Robeck, Commander Tyrwhitt, Field-Marshal Wilson, General William Robertson, Messrs. Birdwood, Trenchard.
G. C. B.—Mr. Maurice Hankey.

Obituary.

NEW YORK.—The death is announced of Impresario Caesar Hammerstein.

Russia

Bolshevism in Russia.

Fight Against Terrorism.

LONDON, August 2.
A telegram from Archangel dated the 30th July says.—Yesterday's trouble with two Russian regiments emphasises the almost insuperable difficulty of effectively combating the propaganda of the Bolsheviks whose agents are everywhere working among illiterate Russians. Although completely unsuccessful in the districts, which have experienced the terrors of Bolshevik rule, thousands of Russians in the Northern Army have not experienced this, and, therefore, believe the wonderful stories of the agitators who dribble through the lines in the guise of deserters, desirous of fighting the Bolsheviks. It is quite impossible to distinguish the genuine from the false. The Russian and British authorities are straining every nerve to counter-attack the propaganda by dropping anti-Bolshevik leaflets and despatching agents by aeroplane behind the Bolshevik lines. General Ironside's headquarters have been moved to Archangel from Berezuk.

Situation at Archangel.

LONDON, August 5.
A telegram from Archangel says.—Five hundred Russian officers trained in England have arrived there "en route" for the front. There are indications that the front will soon be completely occupied by Russians. Many military experts think that the Bolsheviks will not attack until the British withdrawal is completed. On the other hand, many believe that the Bolsheviks will not be able to overrun North Russia as is reported. Thousands of Siberian prisoners from Germany are arriving within the next few weeks from England.

Kuban Cossacks' Success.

LONDON, August 5.
Reuter's correspondent at Ekaterinodar, describing the situation prior to the recent fighting in the middle of July, says: Three divisions of Bolsheviks arrived from the Eastern front. The Kuban Cossacks, harassing the Bolsheviks, captured 1,000 prisoners in a single engagement, besides causing numerous casualties.

Soviet Sympathy with Afghans.

LONDON, August 5.
According to a Moscow message the Soviet has sent a letter to the Afghan Foreign Minister declaring its sympathy with the Afghans.

Jews in Russia.

Kharkoff Workmen's Protest.

London, August 5.
The workmen at Kharkoff are bitter against the Jews and openly protest against General Denikin's prohibition of pogroms.

A British Success.

LONDON, August 4.
A Bolshevik wireless message says.—The British, following the bombardment of Onegar landed and recaptured the town.

British in Russia.

General Rawlinson Leaves for Archangel.

LONDON, August 4.
General Sir Henry Rawlinson left the Tyne to-day for Archangel.

Bolshevik Horrors.

LONDON, August 5.
Reuter's correspondent at Rostoff (Don), writing on the 31st July says.—The horrors perpetrated at Kharkoff by the Cossacks of the Bolshevik Extraordinary Commission, are irrefutable. After the occupation of the city by General Denikin's troops, hundreds of victims of Bolshevik cruelty were disinterred in the presence of the medical authorities, representatives of Trade Unions and responsible foreigners. Photographs were taken. Some of the devices for torturing the victims were of fiendish ingenuity. One was called glove-making, skin of the hand with the nails being stripped from living victims. Several pairs of these gloves were found and photographed. Every conceivable form of mutilation was perpetrated in the Kharkoff slaughter house. The hands, feet, and breasts were cut off, jaws smashed, eyes gouged out, and the victims disembowelled or tortured in boiling water. Many were thrown alive into the wells and mineshafts. Others were heaped in huge

holes in the ground, and in underground galleries, several layers of corpses were discovered. The Commissaries slightly made merry, while the Bolshevik Chinese and other ghouls were revelling in a more ghastly manner. Arrests were made on farcical charges. Some were arrested and shot for possessing verses satirising the Bolsheviks. Among the favourite questions of the inquisitors was "Have you ever abused Trotsky as a Jew?" Repressions of atrocities were redoubled after the visits of Trotsky to Kharkoff. The inhabitants deliriously welcomed the Cossacks. Practically all workmen are bitter against the Bolsheviks. Similarly the peasants in the surrounding country and workmen have latterly been openly deriding Bolshevik posters, circulating ridiculous lies.

Petrograd Bolshevik Government. Complicity with Indian Revolutionaries.

London, August 5.
The "Times" learns from Helsingfors that Mahomed Bih Hadil Lashel who was accused of murder of the Bolshevik agent, Mr. Ardassheff in Stockholm is himself a Bolshevik agent who managed the Bolshevik correspondence between Petrograd and Delhi. A letter of his proving complicity of the Bolshevik Government at Petrograd with the Indian revolutionaries is now in the hands of the British Foreign Office.

Austria

Austria's Peace Delegation.

LONDON, August 4.
ST. GERMAINS.—The Financial and Territorial delegates of the Austrian mission left this evening for Vienna, where they will remain for a week, returning to St. Germain about the 15th instant. Herr Renner, who is awaiting the arrival of Austrian counter proposals, will not leave before Wednesday evening.

Rumanian Army at Budapest.

LONDON, August 4.
PARIS.—A message from Vienna states that the Rumanian troops entered Budapest on the 3rd instant.

Rumanian Troops into Budapest.

London, August 5.
BERLIN.—A telegram from Budapest says.—Thirty thousand Rumanian troops entered Budapest yesterday evening contrary to the agreement with Mr. Ruzsca. The Rumanian Supreme command has taken over the control of the city.

British Troops March to Budapest.

London, August 5.
BERLIN.—A telegram from Vienna says.—The British troops are now on their way to Budapest from Flume.

Rumanian Troops at City Boundary.

LONDON, August 1.
COPENHAGEN.—A Budapest telegram states that the Rumanian troops arrived at the city boundary and were met by the War Minister Haubrich and the burgomaster. The Rumanian Commander General Kovacs declared that he was only ordered to occupy the country as far as the city boundary, but was not commanded to occupy the city.

Military Occupation of Budapest.

LONDON, August 4.
BERLIN.—Ruzsca has decided that Budapest should be occupied for strategic reasons according to the "Zeitung Am Mittag," but he was persuaded by the Commander of the Italian Military Mission, Colonel Romanelli, to content himself with accommodating two regiments in the suburbs.

Hungary

Hoover's Suggestion.

Hungarian Blockade Raised Conditionally.

LONDON, August 5.
PARIS.—On the suggestion of Mr. Hoover, the Supreme Council has decided to raise the blockade of Hungary conditionally upon good behaviour of the new Hungarian Government. The request of the Budapest Government that each great ally should send a regiment to Budapest has been refused. The Hungarian Government has been informed that the Rumanian troops will remain where they are until Hungary complies with the terms of the armistice.

National Flag Hoisted.

LONDON, August 3.
COPENHAGEN.—A telegram from Budapest says.—The Red flag was removed from most buildings in Budapest yesterday morning and a crowd of citizens hoisted the National flag on public buildings amidst cheers.

Allies' Proposal Accepted.

COPENHAGEN.—A telegram from Vienna says.—The Italian mission at Budapest telegraphed to M. Clemenceau that the new Government accepted the proposal previously made by the Allies that hostilities between the Allies and the Hungarians should be suspended pending the decision of the Supreme Allied Council and requested armistice with the river Rhenus as the demarcation line against the Rumanians.

Negotiations with the "Entente".

Herr Wanner, President of the Budapest Workers and Soldiers Council, has arrived in Vienna, commissioned by the new Ministry to open negotiations with the Entente.

Martial Law Proclaimed.

Herr Haubrich, the new Hungarian War Minister, has decreed strict Martial Law. Strict order prevails.

Resignation of Soviet Government.

BERLIN.—A telegram from Vienna says.—The resignation of the Soviet Government at Budapest was decided upon under Trade Union pressure at the sitting of the Governing Council, when Bela Kun made the gloomiest report on the military and political situation.

The New Ministry.

The new Premier is named Peidl not Beidl and is a compositor. The first meeting of the new Hungarian Cabinet decided to issue a manifesto to all the nations, announcing restoration of private property in Hungary. Apparently the Soviet did not succeed in selling any considerable amount of securities, and it is hoped that property is mostly safe. Herr Julius Peidl informed Reuter's representative that the Government was determined to convene the National Assembly as soon as possible. Communism had failed in Hungary, mainly because the world revolution on which they relied with absolute confidence, had not occurred, also because no Russian military help was received.

Statement by the Foreign Minister.

LONDON, August 2.
COPENHAGEN.—A telegram Budapest says: Agoston, the new Hungarian Foreign Minister, interviewed, said they would establish peace and a system of democracy. They would give a pledge to the "Entente" to convene the Constituent National Assembly. The new Government would maintain the principle of socialisation, the extent of which would be determined by the Assembly. He thought that the intentions of the "Entente" were manifested in the fact that the "Entente" were immediately concluding an armistice and beginning peace negotiations. Measures had already been taken to suspend hostilities. He said it was at the wish of the "Entente" that certain members of the old Government were retained in the new Cabinet.

Object of Bela Kun's Confinement.

LONDON, August 4.
VIENNA.—A "communiqué" states that Bela Kun and his associates have been granted asylum in Austria in order to avoid disturbances and unnecessary bloodshed in Budapest. They will be allowed to stay in Austria in confinement until Hungary is able to receive them again but they must not conduct political propaganda.

The communiqué is much criticised by the Press. For example, the Neue Freie Presse points out that Bela Kun was responsible for many murders, and opines that his stay in Vienna may be dangerous to the city.

Suicide of A Hungarian Commissary.

VIENNA, August 3.
The Hungarian Commissary, Samson, tried to cross the Austrian frontier near Winerneustadt. He was prevented by the wine capital gendarmes and committed suicide. A large sum of money was found on his body.

Bela Kun Interned.

VIENNA, August 3.
Bela Kun and two other People's Commissaries have arrived, and been taken to the internment camp.

reshuffling of Government.

LONDON, August 4.
PARIS.—The new Hungarian Government has been reshuffled, and three Bourgeois representatives have been admitted.

Red Army to be Disarmed.

The Hungarian War Minister has agreed that the Red Army shall be immediately demobilized and disarmed, with the exception of 4,000 in the City and 20,000 in the rest of the country for the preservation of order. The "Entente" is sending 5,000 men to Budapest in compliance with the request of the Hungarian Government. The former War Commissioner Pogany and other Communists who arrived in Vienna yesterday, will be sent to Wiener Wald.

Africa

Position of Indians in S. Africa.

Steadily Growing Worse.

LONDON, August 5.
JOHANNESBURG.—At a meeting of the Indian Congress the president said that the position of the Indians in South Africa had steadily grown worse. The Indian business competition was to be eliminated. All their determination, capacity and sacrifice were needed to recover their lost position.

General Smuts.

Returns to Capetown.

LONDON, August 4.
CAPETOWN.—General Smuts arrived from Paris to-day and was given a splendid reception.

France

Supreme Council's Wishes.

LONDON, August 4.
PARIS.—The "Petit Parisien" states that the Supreme Council has sent a message to Lieut-Colonel Romanelli, Chief of the Italian Military Mission at Budapest, that the new Hungarian Government ought first to disarm the Red Army and then to hold elections with the object of summoning the Constituent Assembly as soon as possible. The Rumanian Army will halt on its present positions and will only move back to the line of demarcation fixed on the 13th June, if Hungary observes the terms of the Armistice.

Allied Occupation of Rhine.

LONDON, August 5.
PARIS.—The Havas Agency states:—The text of the declaration signed on the 16th June by Messrs. President Wilson, M. Clemenceau, and Mr. Lloyd George, relative to the Allied occupation of the Rhine provinces has been published. The Allied and Associated Powers will not insist that the period of occupation shall last until complete execution of the reparation clauses, because they considered that Germany will be obliged to furnish every proof of good will and necessary guarantees before expiration of the period of 15 years.

Two Loiterers Arrested Near Mr. Clemenceau's House.

LONDON, August 5.
PARIS.—Two loiterers near Mr. Clemenceau's house were arrested and found to possess two loaded revolvers and a dagger. They attempted to bribe the police.

The Supreme Council.

Questions Discussed.

LONDON, August 2.
PARIS.—The Supreme Council has decided that the French Commander shall be the Commander-in-Chief of all Allied troops on the Rhine. The question of distribution of captured war material among the Allies has been referred to military experts. It has been finally decided that no Government shall be allowed to sell such material. To-day's meeting of the Council discussed the difficult question of the repatriation of 200,000 Russian war prisoners still in Germany. It is not desired to retain men in captivity longer than necessary, but the Allies are unwilling to surrender them as recruits for the Bolshevik Army.

China

China's Wish, Establishment of Democratic Institutions.

LONDON, August 5.
PARIS.—The Havas Agency states:—Chenting Wang, head of the Chinese Peace Delegation in Paris, stated that China's wish was to work with America, France and England, the three leading democratic countries in the world. China's principles and systems of government coincide with theirs. We are trying to establish firm democratic institutions. We are the first to try this in Asia, hoping that these three great countries will help to make this success real.

The Peking representatives passed the Bill declaring peace with Germany.

America

A Bomb Outrage in California.

LONDON, August 4.
LOS ANGELES.—A bomb explosion, followed by fire, this morning destroyed the house of the ex-Assistant Federal Attorney-General Oscar Lawler, who, with his wife, were probably fatally burned. It is believed that the outrage was done in revenge for Lawler prosecuting some dynamiters several years ago.

America's Surplus Army Foodstuffs.

LONDON, August 3.
WASHINGTON.—With the purpose of reducing the cost of living, the War Department has ordered immediate sale to the general public of all surplus army foodstuffs.

Germany

Bavarian Ex-Crown Prince.

Prince Rupprecht's Surrender.

LONDON, August 3.
BERLIN.—The "Muenchener Zeitung" publishes a letter from the ex-Bavarian Crown Prince Rupprecht, to the President of the Bavarian Diet, in which he expresses unwillingness to recognise a court in which the prosecutor is also the judge. Prince Rupprecht is ready to appear before a Bavarian court and surrender himself to the Bavarian Diet. Should the Diet agree to his surrender to an inter-Allied court, he will then comply.

Italy

Accident in the Air.

LONDON, August 3.
ROME.—A Caproni aeroplane flying from Venice to Milan crashed from 4000 feet at Verona. Fourteen were killed.

The Fiume Question.

Speedy Settlement Likely.

LONDON, August 4.
PARIS.—The "Petit Journal" states that a speedy settlement of the Fiume question is likely. Signor Tittoni agrees to the proposal assuring freedom of trade at Fiume and will visit London to confer with Mr. Lloyd George as regards details still unsettled.

Serbia

Serbian Cabinet Resigns.

LONDON, August 3.
BELGRADE.—The Cabinet has resigned.

Switzerland

International Socialists.

Conference at Lucerne.

LONDON, August 4.
LUCERNE.—At the Conference of Labour and Socialist International, there was much criticism of the alleged lack of vigour on the part of the acting Commission during the war. A dramatic scene occurred, when Vandervelde accused the German Socialists of weakening the International because they had destroyed its prestige. It was the first time that the Belgian and German Socialists had been confronted in the International since the war. Vandervelde said that Socialism was never so strong and yet the International had never been so weak because Belgium and France were still bleeding from their wounds. It was impossible to restore the International until the Germans admitted or the Conference recorded its condemnation of their responsibility for the war. The German delegate, Herr Morekenbuhr, begged the Conference not to pursue the discussion, because the Socialists in the Reichstag were now demanding that everything should be cleared up and all documents published, having no desire to shield the guilty. Vandervelde reserved the right to raise the matter at the next Conference, because effective action by the International was impossible until the question had been settled. The Chairman

Mr. Henderson, suggested that the Germans should prepare a party statement on responsibility for submission to the next Congress and thus obviate further discussion and promote unity.

Swiss Labour Trouble.

Bale Dye-workers on Strike.

LONDON, August 4.
BERNE.—A strike of dye-workers at Bale for increased pay has led to a general strike, apparently promoted by the Bolsheviks with the object of engineering a revolution. A strong force of troops, with machine guns, is patrolling the city. Hitherto six rioters have been killed and several injured. The strike has now spread to Zurich where the tramways have ceased to work.

Indian Telegrams.

(From our own Correspondent.)

By Wire.

Bombay

Ahmedabad Trials.

Wire Cutting Case.

AHMEDABAD, August 5.
The first special tribunal reassembling on Monday proceeded with the trial of Bajrajadi Station telegraph wire cutting case, in which nine persons including the Station Master of Bajrajadi Station stand charged. After examination of three prosecution witnesses the court rose for the day.

Nadiad Derailment Case.

The second special tribunal trying Nadiad derailment case reassembling on Monday heard three railway employees namely the permanent way Inspector, Traffic Inspector and luggage clerk. The last mentioned witness deposed that Lexmidas Bhechhar, accused 13, sent a parcel from Nadiad station to Ahmedabad on the day of the incident. Witness was not sure whether Lexmidas had been to the station personally or had sent his clerk for the purpose. The tribunal to-day heard evidence of four police witnesses for the prosecution all of whom refuted the allegation of some witnesses that the Police used pressure and threat in obtaining statements of witnesses before the District Magistrate. The case is proceeding.

The Punjab

Lahore Trials.

Amritsar Conspiracy Case.

LAHORE, August 6.
The Special Tribunal resumed to-day at the Lawrence Hall, Mr. Hancock Prenter of the Commissioners, who had been ill for the last few days being present. The hearing began of the supplementary Amritsar conspiracy case in which Brij Gopi Nath, Durga Das and Abdul Majid stand charged with offences under Sections 121, 121-A, 124-A, 120 B and 109 I. P. C. for conspiring to wage war, abetting of war and waging war against the King, conspiring to utter sedition, abetting utterance of sedition and uttering and publishing sedition with intent to excite disaffection towards and to bring into hatred and contempt the Government established by law in British India. Two of the accused Brij Gopi Nath and Durga Das were present at the Court, Abdul Majid being absent. Sardar Mehtab Singh, Public prosecutor, appeared for the Crown and Messrs. Ganpat Rai, Barrister-at-Law, Hakumat Rai and Jagannath, Vakils, defended the accused. Mr. Bewring, Superintendent of Police, C. I. D., filed the order of the Local Government, Sardar Mehtab Singh in opening the case for the prosecution said that the accused were members of a conspiracy which existed in Amritsar during March and April 1919 to overthrow the Government and thereby secure repeal of the Rowlatt Act. The accused Durga Das was the founder and proprietor of newspaper "Waqt". He contributed inflammatory and seditious articles to that newspaper and the accused Brij Gopi Nath contributed two inflammatory and seditious poems in that paper. Both the accused attended the secret meetings held at Dr. Kitchlew's house to further the object of the conspiracy. Accused Durga Das had also gone to Patti and there he delivered seditious lectures. Brij Gopi Nath was employed as post clerk in the National Bank of India, Amritsar and at the time of the burning of the Bank and murder of Messrs. Stewart and Scott he encouraged and took an active part in the burning and murder. Both the accused attended the meeting at Jalandhalla Bagh on the 13th April and addressed the gathering.

Evidence was then recorded of the prosecution witness. Hans Raj approved in the main Amritsar conspiracy case, was the first prosecution witness. He gave evidence at length narrating the political events at Amritsar during March and April 1919 and about the activities of the accused. When Hans Raj was giving evidence Mr. Ganpat Rai, Barrister-at-Law raised objection as to the person of the tribunal saying that Mr. Braschi had already been a member of the Martial Law Commission that tried Amritsar conspiracy case and had already found conspiracy proved and Messrs. Prenter and Harris had also the approver before them in another case. He therefore submitted that the accused could not expect an impartial trial before such a tribunal. Mr. Braschi President of the Tribunal, said that counsel should apply to the Local Government for a new Tribunal and in the meanwhile the case should go on. The case was then proceeded with and a telegram was sent to the Punjab Government at Simla by the defence counsel that the Tribunal and their proceedings should be stayed. After examination of some more prosecution witnesses the tribunal rose for the day.

ఆంధ్రనభలు ఆంధ్రోద్యమము.

[చింతమనేని భావయ్యగారు]

ఏదియేని యొక యుద్ధమును పోరంభమైనప్పుడు తమద్యమముయొక్క భావములన్నియు నాయకునియందుండియుండును. నాయకుడు తనయందుండిన భావములను ప్రజలకు బోధించుటచేత భావములను గ్రహించుటయు తనయుల మన సంకల్పమునకును సంకల్పము కార్యసాధనమునకును కారణమగుచున్నది. ప్రజల నచోయములేని కార్యములు సిద్ధింపజేయుట ఆంధ్రోద్యమము ప్రారంభించి విశేషకాలము కావలెను. ప్రజలు ఉద్యమ భావములను కీర్ణముగానే గ్రహించి ఆంధ్రోద్యమ ప్రభావముచేత ఆంధ్రజాతీయమను తుణుకును నాగి యుద్ధాధికారి భావము గోచర మగుచున్నది. సాంఘిక మత రాజకీయాదులగు వేర్వేరు విషయముల నియమమున కొక గవ్యరూపమును దాల్చుచున్నది. అనుభవముకే నవీన గుణముల యందుచున్నది, కృత్రిమ హృదయాంతర రాజ్యము నుండి వెలువడు భావములు విచిత్రములగు కృత్రిమ వ్యాపింక జేయుచున్నవి. ఇందుననే నవీనాంధ్ర ప్రపంచముయొక్క ప్రకృతి యీ విధముగా మారుచున్నదని మన ముహించవచ్చును.

ఆంధ్రజాతీయదాత మనకు తగిన మార్గము లన్నియు ఆంధ్రోద్యమమునందుండి యున్నవి. జాతీయదాతమనకు భావము మూలసాధనము. వాల్మీకియనునది దళిపుద్ధి జెందిన జాతీయమనందు సంస్కృతియు జాతీయజీవనమును రాజకీయ విజ్ఞానమును పారిశ్రామిక వాణిజ్య వైభవమును సంపూర్ణ పరిణామమును పొందిన వరుటకు ప్రస్తుతకాలమున పాశ్చాత్య జాతీయము నిదర్శనములు. ఆంధ్రోద్యమమునకు ప్రధానాంగము రాజ్యాంగము. ప్రధానాంగ విశాసము సకలాంగ విశాసమునకు సాధనము. ప్రధాన సంస్కరణమగు రాజ్యాంగ సంస్కరణమునగున్న జాతీయమందాదోశము ముందగించినది. నాయకులు భేద భావముల ను వెల్లడించుచి. కారణములేక కార్య మెన్నటికిని గానోపదు. ప్రజలు దుర్బరదారిద్యమున నుండి తేలుచున్నారు. దారిద్యము చేత నిస్సహాయులగు ప్రజలు విశేషముగా రోగ పీడితము వారై జడువున్నారు. నానాటికి వస్తులభారము మెండగుచున్నది. బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణజీవనమధ్య జాతీయమ కలరరపుచున్నది. ఇదియే భేదభావమునకును మందబుద్ధికిని యుద్ధాధికారులు కాని అధియందాంధ్రోద్యమము ఏ ఆదర్శములతో ఆరంభించబడి నదో అట్టికొంత దర్శనముతోడనే నేటికరకు నడుపబడుట మిగుల సమంజసముగా నుండి. ఆంధ్రుల యుక్తమ జాతీయ లక్షణములను వెల్లడిజేయుచున్నది. ఆంధ్రులకీర్తివై నాధారపడియుండ నలయుననుటకు మాంటూగు గారు వచ్చినప్పుడు మనకు సంభవించిన స్థితియే నిదర్శనము. లోకపితృమగు నామహాద్యమమును గూర్చి హిందూజాతీయమ కంఠజబోధించెడి మహాద్యమ ఆంధ్రులకబ్బుపెరియెను సంకసము ఆంధ్రోద్యమమునకే జీరము నాయకులు. నాయకులయొక్క కట్టుదల యుద్ధాధికారుల ఓర్పు నహనములు ఇత్యాది గుణములే ఆంధ్రోద్యమము ఫలప్రదమగుటకు సాధనములు. ఆంధ్రోద్యమము ఫలప్రదముగానిది సంస్కరణములు విశేష ప్రయోజనకరములుగా నాలవు. ఆంధ్రోద్యమమును లోకమానవ్యము, మహర్షి మున్నగు జాతీయ కార్యకర్త లంగీకరించిరి, మాంటూపు నవేదికమునందు రాష్ట్రనిర్మాణమునకు దగిననూచనములగువు అదిరకాలములో అనంతపురము నందాంధ్రమహాజనసభలు జరుగవచ్చును. ఉదారస్వభావులని ప్రతినిధుల వెల్లిగడకు ప్రభువుగారు మనరాష్ట్రపాలకులు. ఆంధ్రోద్యమ వ్యాపకమునకై తన సమ సంతయు దారబోసిన ముప్రసిద్ధ కొండశంకట ప్పయ్య వంతులుగారు కాననరాజ్యం సభ్యులైరి. ఇది సంస్కరణములను గూర్చి జాయింటు సంఘమువారు విచారించు సమయము. ఈసమయమును గుర్తించి ఆంధ్రమహాజనము తండ్రికే తండ్రియముగా సభకరగవలయును. తీర్మానములతో చర్చలతో వృథాకాల యాపనచేయక అతిభూకమగు రాత్రులుఅట్ల ను గూర్చియు మిక్కిలిప్రాముఖ్యమగు రాష్ట్రనిర్మాణమును గూర్చియు తగినసాధనోపాయముల వాలోచించి వెంటనే కార్యనిధికి గడంగవలయును. ముప్రసిద్ధ వేంకటప్పయ్యవంతులుగారు భావప్రయుక్త రాష్ట్రనిర్మాణమునకై కాననసభయందు తీర్మాన ముపపాదించుటకు తగినప్రాత్యాపా మొసంగవలయును. అంధ్రజాతీయమ క రి గి న ఆంధ్ర హైందవ నాయకులకు జార్జి ప్రకాశ్ కారికి మాంటూగు మంత్రిగారికి బొడ్డెంపా గారికి భాను గారికి రెంట్లనారలను వెంటనే వంతుల నును. ఇవియన్నియును సంస్కరణసంఘము వారి విచారణకు పూర్వమే జరుగవలయును. ఇదియే నాప్రార్థన.

ఆహార పదార్థాభివృద్ధి.

దుర్గిరాల సూర్యప్రకాశరావుగారు. బి. ఏ.

I
1827, 1828 ఫసలిలో యుద్ధకారణములనను, హిందూజాతీయమందు కాలమానస్థితి అనుభూయోగ లేకపోవుటల నను ప్రజలకు వలయు నాహారపదార్థముల మొత్తము తక్కువయ్యెను. ఈ లోకమును నివారించుటకు మన ప్రభుత్వమువారు విశేషముల కరువులను కట్టిపెట్టిరియు, బర్మా నుండి బియ్యమును, కంబాబు నుండి గోధుమలను దిగుమతి చేయించియు ప్రజల కవ్వనివారణమునకు దోడ్పడిరి. 81 కాన్ తో సంవత్సరమున ఆర్థ సంవత్సరమునకు బర్మానుండి చక్కపురి రాజధానికి 198844 టన్నుల బియ్యము దిగుమతి యయ్యెను. తిరిగి మన రాజధానిలో శోశల కాలమునకు నీ యేర్పాటు అచటలో నుండగలదు. ప్రస్తుతము రాజధానియందు సరకు తక్కువ యగుటవలన 1829 ఫసలిలో పంట లకుకూలముగనుండి, మనకు కావలసిన ధాన్యాదులు సమృద్ధిగ నుండుటకు దొరతనమువారు మూడు మార్గములను ముదియచున్నారు. (1) నేత్యము క్రింద ప్రతి యాకరము భూమియందు పంట మొదించుట. (2) నీచపురుగులు మొదలగు వానిలవల కలుగు నష్టమును నివారించుట. (3) నేత్యపు విస్తీర్ణమును వృద్ధి చేయుట. వీనిని గమనింపవలసిన విషయము గురించి జూలై 7 తేది దొరతనము వారిక యుక్తస్వయం ఇంగ్లీషుభాషను ప్రయోగించిరి. భూమికి కరణము లేకుండ అది. జూలై నెల జిల్లా గేజటులో ప్రచురింపబడెను. జిల్లాలోని రయతులు భూస్వాములు మూడవ విషయమును యుద్ధమున వెరుగవలసి యున్నను, వీనిని చక్కగ గ్రహించి తాము సకాలమున పొందగలిగినంత లాభమును పొందుటకు నీలకలంగ నేరడు. దొరతనమువారి యుక్తస్వయం ఆంధ్రప్రదేశ్మయందు పూర్వము (అయిదిండువలన చాల మేలు చేయగలదనుట నిశ్చయము. 9 తేదీలోని విషయములందలవన యుద్ధములు, ఆదర్శములును (1) కిస్తు కట్టబడి గయారు గానుండి భూములలో 1827, 1828 ఫసలిలో పయ్యుననేని మూడవయెడల 1829 ఫసలిలో కిస్తు చెల్లింపవలెననుండ ఆహార పదార్థములను పెంచవచ్చును (2) రెయిల్వేవారు గయారు భూములలో 1919 మొదలు మూడేడలకు కిస్తులేకుండు కద్దతిని ఆహారపదార్థములను ఖాదించుటకు సమృద్ధింపవలయు మద్రాసు గవర్నమెంటువారు రెయిల్వేవారువారిపేర వ్రాయుచున్నారు. (3) 1829 ఫసలిలో చెరువు గట్టములందు మెకపయ్యునకు పండించుటకే దిగువ వరుతులకు లోబడు కద్దతిని కల్పెరులు నెలవీయవచ్చును (4) ఒక చెరువు ఆ యకట్టుక్రింద పల్లపు భూమి యజమానుడు లేక సేవ్యవాడు కానివారికి చెరువు గట్టము నవండించుట కనబ్బ నీయరాదు (చ) వై నియామకమునకు లోబయు వరుబడిని దరఖాస్తుదారుల కందలకును నెలవీయవలయును గాని చెరువుగట్టమును పూకుబడిగ కొండటికి మూతమే ఈ యరాదు (ఓ) అటుల సాగుబడి చేయబడిన విస్తీర్ణమునకు గ్రామముయొక్క ఎక్కువ మొరకరేయి విధింపబడవలెను. 1889 సంవత్సరము నెటిల మెంటు నాటికి గోదావరి డెల్టా ప్రజాతములందు 58000 యాకరము లాక్రమణ కాని మొరకరముండెను. వీనిలోచాలభాగము సముద్రతీరమునందు, భీమవరము నర్నాపురముతాలూకాల ఉప్పుపేటి సమీపమున, అమలాపురము తాలూకాయందు, ఏలూరుతాలూకా కొల్లేటి సరిహద్దున నుండెను. వీరియకరమునకు 4-11-0 మొరకరు 0-12-10 వరకు కెల్లు విధించిరి. ఇందు చాల ప్రజాకలకడదిన ఇరుకజేడ్లలో సాగుబడి క్రిందకువచ్చెను. ఇప్పుడ ములలోనున్న నెటిల మెంటువాడుకకువచ్చునాటికి పూర్వపు గోదావరి జిల్లాయొక్క అన్ని మొరక తాలూకాలయందు కలిసి కిస్తు కట్టిన గయారు 88717 యాకరములుండెను. వీనిలో 25000 యాకరములు ఏలూరు తాలూకాలోనుండెను. ఎంత భాగము దరిమిలను సాగులోనికి వచ్చెనో తెలియదు. గోదావరి డెల్టాలోను, పూర్వపు గోదావరి జిల్లాలోనును కలిసి కిస్తు కట్టబడి గయారుగానున్న ప్రజాతము కొంచెముగ నుండుననియు, కొంతప్రజాతమును అది జనంతులముగల గ్రామములకు మారముగ నుండి ములభముగ సేవ్యము గా నేరదని యూహించవలయున్నది. దొరతనమువారి సత్కలంపము నెరవేరుటకు చెరువు గట్టములున్నవి. ఇవి డి. పి. డబ్లియూ వారి క్రిందకున్న చెరువులు, మొరక ఇరిగేషన్ చెరువులు అని రెండు విధములుగ నున్నవి. మొదటి తరగతి చెరువులలో వైర్లను నులభముగ పెంచుటకు కల్పెరుగారు సాహసించి

యుక్తస్వయం వీయవలెను. వీరిలోను వారు కట్టినవల్ల అట్లనట్ల నెరవేరిన ప్రాంతములందు యూహించుచున్నాము. చెరువు గట్టములందు నీరు తగిన కొలది నాయుత్తములందు వైర్లను పెంచుట కలగవలెను. ఆహార పదార్థములను పండించుటకు నదుపాముల కల్పించుట దొరతనమునా యుక్తస్వయం యున్నది ఈ యాహారపదార్థములు ముత్యముల యుక్తస్వయం మనకేనా, పశువులకేనా నాయుత్త సంకేతముగలగుచున్నది. ప్రస్తుతపు ఎక్కువభరలవలన పశువులకు గావలయు ఉలకలు మొదలగునవికూడ చాకగా దొరకక వారిని కొనలేక ముత్యములకొలకు వియోగపడవలసిన దాదాభావము మనకే జెట్టి ఉలకలకు బదులుగా పశువులకెట్లు మున్న రయింతును నే నెరుగుచును. కొన్ని చెరువుగట్టములలో నులకలు దక్కనితరపయ్యు కుండవు, ఆహారపదార్థములు కావచ్చును చెరువు గట్టమునం దాముదములకు పండించుట కనబ్బ నిచ్చిరే, ఆహారముగింజలకు విక్రయించి యాపనముతో నాహారపదార్థములను కొనుటకు గొండలకు సరుపాములగులను దొరతనము వారి యుక్తస్వయంబట్టి అన్ని చెరువు గట్టములందును వీయకు బట్టి యాహారపదార్థములకు పండించుట కలగవలెను నులకలెనని కనబడుచున్నను నేనొకరిద్దరు రివిన్యూ తాజేవారులతో దీనినిచూర్చిప్రశంసించగా వారు వాడుకలోలేని చెరువుగట్టములకుమాత్రం మీ యుక్తస్వయం వ్రాయవని జుభిపా) నాయకు వెల్లడించిరి. రయింతుల దరఖాస్తులందర్చివచ్చును వారట్టి జుభిపా) నాయకు ప్రస్తుతము గానించిన మిగతా నులకట్టి యర్థమునే దేవీకను ప్రయోజనము రాగలను. దరఖాస్తులకు కల్పెరు గారు ముజారు చేయవలెనని యున్నను, దీనివలన అట్లనట్ల రేవొక్కొక్కాడు సమృద్ధింపవలెనని పరిశరగడు. గయక దీనిని గురించి నుండలనికాని గారు తగు కృషివహించి ఆకల్పములగు నుక్తస్వయం సకాలమున జారీ చేయుచు గాక యిది జోరుచున్నాము.

జూ బు లు

సంగీత విద్యాంశము.

అయ్యో, సంగీతము ప్రపంచములోని ముప్రసిద్ధ విద్యలలో నొక్కటియు, నది చిహ్నమునకు నై యున్నది. ఇది మనజుని హృదయ పద్యమునకు విశాసము నొందు సమర సూర్యునిబను. ఇది మానవజాతికి నాక యుక్త ప్రపంచమును వైత మొక్కొక సమయమున బ్రహ్మాంశ సమద్రుమన ముంచి యోలూకింపక జేయుచున్నది. మూడ బ్రపంచమున నీ విద్యయం దనుభవించునట్లు సౌఖ్యము దిగ్భుగంధో పేతకుమరురాజముల వాహుశీమలమును వైత ముకథ విందుటలేను. గానమొక్కొక సమయమున ముతానిహృదయ మునకల్పెంకొనదమునుగలిగించి తునకు మూర్ఖులగుల జేయుచున్నది సమస్తసౌఖ్యములకునీటికట్టుకు స్వర్గమును వైతముపాడట్లునట్లు చేయుచున్నది ప్రకృతియు మన దక్షిణ హిందూ జాతీయ సంగీత విద్యాంశములలో శోరకృత్యముల కహించి సకల రాజాధిరాజుల పూజలకుఁ బాత్రుండై దవన శ్రీ యంత పాలఘాట్ అంతరదామయ్యులగాను ఈ ప్రపంచమును త్యజించి దివికేగవచ్చునట్ల నిచ్చిజోజున విడిచి. చాలదింతి యుచున్నారము. సంగీత విద్యాంశ భూటి తన ననుదించును నూతనాలంకార శోభిత నుగా నొనర్చుచు నమస్త విధముల బోషించుచుంకిన నిట్టి ప్రేమజనకుని ఆస్మికముగ గోల్పోవుట ఆమె మరదప్ప మేగాక మన జాతీయసావరుల నురదప్పవనియు చెప్పక తీలదు. ఇది యిట్లుండె యుభయ మొబడి యుభయపు చదులు మన మీ రత్నముతో మతిముగ రత్న విశేషము నొక్కొట్టు కొంటిమి. ఈయయే శ్రీ గాయకాభివృద్ధి శ్రీవాసయ్యుగారు. ఈయన ఆపద్యక సంగీతవిద్యాధి.

ఆంధ్రనభలు-అనంతపురము

అయ్యో, ఆంధ్రమహాసభకు, రాష్ట్రీయ మహాసభకును, ఆహారసంఘము తేర్పరపబడినది. సభలు ఈగట్టు 28, 24, 25 తేదీలలో జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది. ఆంధ్రనభకు కమ్మములలోని వ్యాపకమునా, మునిసిపల్ చైర్మన్ గారు, ఆంధ్రరాష్ట్ర వాడమున కామోరములకు ఆరు రా. బి. ఎస్. వి. వరసించోరావు గారు రెక్కుకొనబడిరి. రాష్ట్రీయ సభకు ఆంధ్రజాతీయమందలి రాజకీయ ప్రపంచమునకును మహాసభలలో మొదలు, రాష్ట్రీయ సభయొక్క సుసావరమునకు ముఖ్యములకు నగు దాక్టరు భోగరాజు కట్టాభిషేకరాధ్యుగాని నెన్ని కొన నిశ్చయింపబడినది. ఈ సభలలో భేదములేకుండుటకు ఈనూచన ఆనవు గానున్నది. ఈయన ఉత్తరసర్కారులలో జరుగబోవుసభలకు వచ్చిపూర్ణ మండలములకుండి ఏర్పాటు కొనవచ్చును. ఇట్టిసభలవలన వికమత్య మభివృద్ధిజెంది ఆంధ్రోద్యమము అభివృద్ధిమగును. అనంతపురము. నూ. నా. రావు.

విశాఖపట్టణము జిల్లా జడ్జికోర్టు

విశాఖపట్టణం మున్సిపల్ కోర్టు అసలుదావా

నెం 5 రు 1913

జడ్జికోర్టు పైలు ఇ. పి. నెం 12 రు 1919

వాదనా దీక్షాపాద్య: ఆర్డర్ నుర్తూనారాయణ

కాపు వంటకం గారును మున్సిపల్ కోర్టు.

ప్రతివాదన: శ్రీరామ విశ్వేశ్వరస్వామి బహద్రుడు

వాదనా ముగిసినదరు.

ప్రకటనము

ఈ క్రిందికి సంబంధించినట్టియు సంగమవలస జమీం దారీకి చేరినట్టియు ప్రస్తుతం మున్సిపల్ కోర్టువారిచే నియమింపబడిన రిజిస్టరు క్రింద నున్నట్టియు పాస్వర్తిపురము లాలాకాపు చేరిన యీ దిగువ వివరింపబడిన 8 గ్రామములకు విశాఖ పట్టణము జిల్లా జడ్జికోర్టు భవనమున 26-9-1919-వ తేదీన ముఖం 11 గంటలకు పిక్చరులను బహుమతి యందు మూలముగా ప్రకటించబడినది.

గ్రామముపేరు డౌలు

1 చినబాండపల్లి	3871-15-2
2 కొల్లూరు	885-11-9
3 గంగాపురం	848-14-7
4 ఇందుపురం	805-2-7
5 కవిజిగడ	1862-14-11
6 ములుగ్రామం	1542-8-6
7 ముడిగాం	8046-12-9
8 పెదబాండపల్లి	5698-2-9

9 అమ్మకూడ వారండు మొత్తము	17582-7-6
10 ఎత్తేలు మేట్లపదాయము అన్న బాబయ్యచేరి	266558-8-8
11 పెల్లింపనపేరిన కట్టుబడి క్విటులెంటు	81872-8-10
భూమి సన్ను, కేష్కు ముగైరా	9802-13-4
12 రిజిస్టరు కాదేబాదుల తీరములు	1560-0-0

తక్కిన 8 గ్రామముల కొర్రులూ అమ్మకూడ రికార్డు చూడవలెను తెలియజేయు.
విశాఖపట్టణము వ. టి. ఫోర్టెన్,
జిల్లాకోర్టు, 80-7-19.

నోటీసు

గుంటూరు కొత్తపేటలోవున్న బాలక్రిష్ణా చ్యాక్ర కోల్ నియంజను, బాయిలరు వగైరా సామానులు, గుంటూరు ఆదివనల్ తుంపారెరి సబు కోర్టు పైల్ 0. క. 60 of 18 దావాలో సదరు కోర్టు వారి వుత్తరువు ప్రకారము 12-8-19 కగలు 12 గంటల లగాయిల సదరు కోర్టువద్ద వేలం వేయబడును. గనుక వలయువారు ఆరోజున వేలం పాట పానుకొనవచ్చును.

ల. రామకోటయ్య
సీకర.

అమ్మకమునకు

1710

ఒక స్విచ్ మేడ్ కార్గిన్ బాయిల్ 18 గుట్టల వలగలది. వెల రూ. 8000
వై బాయిలరును తగిలెట్టి ఒక ఇండ్లకు మేడ్ స్ట్రీమ్ ఇంజన్. వెల రూ. 1500
ఒక స్విచ్ మేడ్ కార్గిన్ బాయిల్ 7 గుట్టల వలగలది. వెల రూ. 8000

డట్టు, కాలికట్.

Apply to Dutts, Calicut.

మేలైన పర్వులు

1595

మా పర్వులు, చాల అవధివలగల తెయిలర్లచే కట్టబడినవి.

టర్గెట్ పర్వు	1-కి రూ	2-4-0
డబ్బు	1-కి రూ	16-8-0
కాకిపర్వు	1-కి రూ	2-8-0
డబ్బు	1-కి రూ	29-8-0

పర్వులకు ప్రాయశఃపన్ను గొంతు కొలత ప్రాయశః 12 పర్వుల ఒకేసారి తెప్పించువారికి 1 పర్వు ఇవ్వం. ఒకేసారి ప్రేరింప కంపెనీ, సామకారుపేట, మద్రాసు.

ప్రకటన

మహా వహావాధ్యాయ శాస్త్రంపై వెంకటరత్నకవి సరవళములైన ఆంధ్రప్రదేశ్ములైన ఈక్రింది గ్రంథములు గలవు. ఆంధ్ర భాషాభిమాను లెవైననీ గ్రంథముల నమ్ముకొనించదల పెట్టెదరేన వెంకటరత్నకవి కుటుంబమునకు దగిన భవనములను తీసి గ్రంథముల విషయమై సర్వస్వాధీనములను బడయగలరు. ఆందువలన భాషాసేవకు జేయుటయను నిశ్చయము నిలియందున్న వెంకటరత్న కవిగారి కుటుంబమునకు సహాయము జేయుటయను రెండు ముక్కలములు గలగ గలవు.

1 శ్రీమతి మాధవము (నాటకము) 2 ఘటి కాచలమహాత్మ్యము (ప్రబంధము) 3 అజామిలో పాఖ్యానము, (యక్షగానము) 4 సత్యనారాయణపాపము (ప్రబంధము).

ఈ విషయమై వివరములను తెలిసికొన గోరవారు క్రింది చిరునామాకు వ్రాసికొనవలయును.

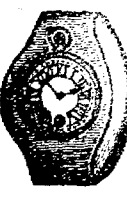
వెంకటరత్నకవి గ్రంథములు
ఆంధ్రప్రదేశ్ శాస్త్రాలయము
తెలుగు పేటి వీధి, మద్రాసు.

National Psycho Physical Culture University College.
WANTED - STUDENTS
Fees Moderate, Apply for Particulars to:-
Prof. B. RAMAJOGA RAO,
7, Thambu Chetty Street, Madras.

ఆరోగ్యభాగ్యము
దీనిని పొందు పర్యాయము బట్టి జీవనాత్మిక యుటకు కలయువారు ఆయుర్వేద సార సంగ్రహమును
వైద్య విద్య
ఆయుర్వేదమును చదువును. శ్రీయం, బహుశురైతు రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
27, చీనాబజారు, మదరారు.

HEALTH FOR A POSTCARD
If you suffer from Functional Weakness, Exhaustion and Impotency, take the first step to health by sending for the Free Descriptive Booklet which describes Dr. Bier's Principle of Obstructive Hyperaemia, and its practical application known as the Erectruss. The Erectruss treatment has cured where other methods had failed and a perusal of the Booklet will make it clear to you why Erectruss has superseded all other remedies. Erectruss has been aptly described "as an aid to Nature"—the actual cure being effected by an "excessive accumulation of the blood in the diseased part," the Erectruss being the means by which the desired accumulation is obtained. This method is essential "Natural—" that is why it has performed such miraculous cures. Write for Booklet by (next post to Erectruss (A. P.) Bureau in the East, Bataia India.)
DR. BIER'S ERECTRUSS
(669)

1696 ఏ పాకెట్ గడియారము
మిగుల మేలైనది. అందమైనది. ఈ నెల లోపుక తెప్పించుకొనువారికి ఒక ఫోటో లెక్ పేనా క్లిప్ పులో సహ బహుమానము ఇవ్వబడును. గడియారము బహుమానముతో సహా వెల 8-8-0, మంజేరిగడియారం లోపుకట్ట సహా రు. 8-0-0.
V. T. Amball & Co., Sowcarpet Post, Madras.

పంట్ల వైద్యము. 1564
డాక్టరు గిబ్బర్ బ్రదర్సు
12 కెన్నెల్ రోడ్, ఎగ్మోరు, మద్రాసు.
ఈ రణవైద్యము ఏకాగ్రణము చేరినైన మండ్రు తెలియజేయబడిన యుండిన సెప్పిలేటండ్ పీకీ చేయబడును. బలహీనమైన మండ్రును బంగారు కట్టులచేత బలపరచుట సంకలనముగా బంగారుచేత మాయము, శల్లు క్రొత్తకట్టుట, ఇంకా మంటిపంబంధమైన అన్ని వ్యాధులను సూత్రవైద్యకాస్త్రప్రకారము విక్రియి తక్కిన ఛార్జీకి చికిత్సచేయ ముందుకు కచ్చయి వచ్చును. మంటిని తీయవచ్చును సెప్పిలేక చేతియబడును.

శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస

ఉపదేశావళి. శైలిసులభము. (ప్రచురించున వలెను) దగినది. కొద్ది ప్రతులు మాత్రము మిగిలియున్నవి. కృతపకుడు. ప్రతి 1-కి రూ 0.12-0, పోస్టేజీ రూ 0-8-0. శ్రీరామకృష్ణమందిరం, గొడుగుపేట, మచిలీపట్నం.

చంటి బిడ్డ

(1609)

ఇంకా శిశుసేవణము, వాది, పోరపాలు, బాలశోగములు, వికల్పలు వివరింపబడినవి. డాక్టర్ ఆచంట - లక్ష్మీకలిగారు చి. పి. ఎం. లి. సి. ఎమ్. గ్రంథకర్త. వెల రు. 1. విజ్ఞానచంద్రికాబుక్ డిపో, మాంటురోడ్, మద్రాస్.

దిగుమతిదారులు ఎగుమతిదారులు

1543

విద్యుత్, గోనెలు, మూలు, ఆముదము, సేనక్కాయలు, ధాన్యములు కాదుధాన్యములు మొదలగు సరకులు, స్వచ్ఛాత్రుల తరపున, పరాయి జేతనలతరపున కొనబడి విక్రయించబడును. వివరములు తెలియగోరువారు ఈ విలాసమునకు వ్రాయవలెను. Pareck & Co., 135 B, Amherest, St, Calcutta.
160 పుటల పుస్తకము ఉచితము
ఆరోగ్యమున కార్యకర్తలముఖము పొందుకు పాస్ పోర్టులైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కలుగుచున్నది. ఈ ఉత్తములైన పుస్తకము ఆరోగ్యమునకు ముఖ్యము కలుగజేసి కఠినసాధ్యమును దృఢపరచును. ఆయుర్వేదమున ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇవానుగా నీయబడును. పోస్టచార్జీయూ మీ మీ భరించి మంజేరిము. వెంటనే వ్రాసుకోవలెను. (219)
వైద్యశాస్త్ర ముచితకర్ గోవిందజీ,
అశోకనిగ్రహ శాస్త్రభాషయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాస్

ఫర్వాలేదు పేనాల ధర తగ్గించబడినది.
బ్లాక్ బర్డు రూ 8-8-0 స్వాక్ రూ 7, వాటర్ మెక్ రూ 7-8-0, వాటర్ మెక్ (సెప్టెక్ నెర్ఫిల్లింగ్) రూ 10-8-0, నెల్లూ 210 రూ 4. అల్లెగొల్లదా రూ 2-12-0 1514) గొల్లబదర్డు, స్టేవర్సన్ తిరుళ్ళిక్కోడి, మద్రాసు.

పాశ్చాత్య వేంకటాచలపక్షితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు.

1. అక్షిపిలాసరసము:—అక్షిపిలము శ్లేశులతోను ఈ అక్షిపిలాస రసమునకు నిరోధులై యున్నవి. ఒకటియు అక్షిపిలాస రసముగల సీసా తరుయెద్ద సందేశిస్తే శ్లేశులు శక్తివంతమైన సిద్ధాంతములతో తమని కాపాడుకొనుటకు ఇల్లుగలరు. దినబర్హము, మూడేక కాల్పరజ్వరములు, శస్త్రపాతము మొదలగునవి తత్క కలుగుచును. సీసా 1-4 1-0-0, 5-5 1 ఇవ్వం. (594)
2. క్రిమివాన శైలం:—శ్లేశుల గడ్డతకు, గుండుల శక్తికి పోపుటకును మంచిమందు. సీసా 1-4 0-8-0, 5-5 1 ఇవ్వం. పోపుటకును మంచిమందు. సీసా 1-4 0-8-0, 5-5 1 ఇవ్వం.
3. శైక్యాన రాసవం:—దీనిని సేవించినప్పుడేమిటియు మూత్రమున కట్టక (కలరా) వాంతిదేసి, కీరదేసి, అశ్మరదేసి, గుణము కాగలదు. సీసా 1-4 1-0-0, 5-5 1 ఇవ్వం.
4. బాలకుశోరము:—చిద్దలకు బలకారీ; తిమ్మిగిడును. మందము, మలబద్ధము, అశ్మరదేసి, కృకర్యము, కడుపుబ్బియుండుట, అకలిలేదందుట మొదలగునవి గుణములు శిష్టల పుష్టిగలగారగుదురు. సీసా 1-4 0-12-0, 5-5 1 ఇవ్వం.
5. లోకామయపూర కస్తూరిమృగము:—చిద్దలకు కంఠంబును నిరసనకారీ, బాలింకలకు ఉత్తమ గుణకారి. మందము, కడికెము, దగ్గు, అశ్మరము, కీరకాశం, పూర్వవాయువు, మలబద్ధం, జ్వరం, తిమ్మిగిడును, ముచ్చలము మొదలగు యింకా 4 కిర శోగములు గుణములే యును. (801)

160 మూత్రము గల సీసా 0-4-0
శిశువుల కచ్చుతో 6-5 1-8-0
" " 12-5 2-18-0
" " 25-5 5-2-0
ఇది వైద్యముతో కూడ అనుబంధము కనుగొనవలెను.
శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

